

О Karolu Bielakowie raz jeszcze Ще раз про Кароля Белякова

Видобувając z archiwów skąpe wiadomości o osobach represjonowanych, nawet nie mogliśmy marzyć o tym, że dalszy los człowieka, którego ślad zatarł czas i który zniknął nam z pola widzenia w sowieckim «млыні» łagrów, będzie jeszcze kiedykolwiek nam znany. Zdarzają się jednak cuda.

Pewnego kwietniowego dnia otrzymaliśmy od pani Barbary Raszczyk z Polski maila o takiej treści: «Przeczytałam w internecie artykuł napisany przez Tatianę Samsoniuk i drukowany na łamach waszego dwutygodnika pod tytułem «Ocaleni od zapomnienia: Karol Bielakow». Znałam osobiście Karola Bielakowa, bo był mężem mojej ukochanej niani Marii Bielakow. Pani Samsoniuk opisuje losy pana Karola do roku 1940». Następnie pani Barbara przedstawia dalsze dzieje Karola Bielakowa – łagry, więzienia, ucieczki, szlaki wojenne. Szczególnie cenne dla nas było udokumentowanie jego drogi życiowej zdjęciami, kopiami dokumentów i odnaczeń wojskowych.

«Gdy wojna dobiegła końca osiadł w Anglii, gdzie pracował jako elektryk do 1977 r. Po przejściu na emeryturę po raz pierwszy przyjechał do Polski w 1977 r. Po raz pierwszy od wyruszenia na wojnę spotkał się z żoną, która czekała na niego w Polsce w miasteczku Kolno. Karol Bielakow zmarł w Kolnie 4 stycznia 1996 r. Wszyscy znajomi w Kolnie wspominają go jako bardzo pogodnego, uczynnego, ciepłego człowieka. Jesteśmy dumni, że los pozwolił go nam poznać. Ja dostałam

na pamiątkę wszystkie medale wraz z legitymacjami oraz zdjęcia po zmarłym Karolu Bielakowie. Są to dla mnie relikwie» – pisze Barbara Raszczyk.

«Bardzo by mi zależało, aby jak największa liczba osób mogła poznać fragment z życia tego wspaniałego człowieka» – napisała pani Barbara, zwracając się do autorki tekstu o Karolu Bielakowie Tatiany Samsoniuk oraz do redakcji z prośbą o pozwolenie zamieszczenia tekstu w «Zeszytach Kolneńskich».

Redakcja zdaje sobie sprawę, że podobne przypadki są wyjątkiem od reguły. Czas robi swoje i zacierają ślady bohaterów naszych wspomnień, ale mamy nadzieję, że ktoś z Państwa przeczytawszy następne artykuły w «Monitorze Wołyńskim» o represjonowanych Polakach zrobi nam kolejny prezent.

Uwagze naszych Czytelników proponujemy tekst «Maria i Karol Bielakowie. Gdzieś tu zakpił los...», zamieszczony na stronie 4 naszego czasopisma. Autorką tego artykułu jest pani Jolanta Siwik. Pierwotnie ukazał się on w książce «Niech się święci cud pamięci». Drukujemy także część zdjęć i dokumentów uprzejmie udostępnionych przez panią Barbarę Raszczyk.

MW

Видобуваючи з архівів скупі відомості про репресованих осіб, ми навіть не могли мріяти про те, що подальша доля людини, слід якої стер час і яка зникла з поля зору в радянському «млині» таборів, буде коли-небудь нам відома. Проте трапляються дива.

Одного квітневого дня ми отримали електронний лист від Барбари Рашик із Польщі. Ось його зміст: «Прочитала в Інтернеті статтю, написану Тетяною Самсонюк та надруковану на сторінках вашого двотижневика під назвою «Повернуті із забуття: Кароль Беляков». Я особисто знала Кароля Белякова, тому що він був чоловіком моєї любшої нiani Марії Белякової. Пані Самсонюк описує долю пана Кароля до 1940 року». Далі пані Барбара представила подальшу історію Кароля Белякова – табори, в'язниці, втечі, воєнні дороги. Особливо цінним для нас було те, що його життєвий шлях вона задокументувала фотографіями, копіями документів та військовими відзнаками.

«Коли війна добігла кінця, він осів в Англії, де працював електриком до 1977 року. Після виходу на пенсію вперше приїхав до Польщі в 1977 році. Тоді вперше, відколи вирушив на війну, зустрівся з дружиною, котра чекала на нього в Польщі в містечку Кольно. Кароль Беляков помер у Кольно 4 січня 1996 року. Всі знайомі в місті згадують його як дуже веселу, доброзичливу й теплу людину. Ми гордимось, що доля дозволила нам познайомитися з ним. Я отримала на пам'ять усі медалі разом із по-

свідченнями та фотографії після померлого Кароля Белякова. Це для мене реліквії», – пише Барбара Рашик.

«Мені б дуже хотілося, аби якнайбільше людей могли ознайомитися з фрагментом із життя цієї чудової людини», – написала пані Барбара, звертаючись до авторки тексту про Кароля Белякова Тетяни Самсонюк та до редакції з проханням дозволити розмістити текст у «Кольненських зошитах».

Редакція розуміє, що подібні випадки – це виняток із правил. Час робить своє та стирає сліди героїв наших спогадів, проте сподіваємось, що хтось із Вас, прочитавши наступні статті про репресованих поляків у «Волинському моніторі», зробить нам черговий подарунок.

Увазі наших Читачів ми пропонуємо текст «Марія і Кароль Белякови: Злий жарт долі...», вміщений на 5-й сторінці нашого часопису. Авторкою цієї статті є пані Йоланта Сівік. Спочатку матеріал з'явився у книжці «Нехай світитиметься диво пам'яті». Також публікуємо частину фотографій та документів, які люб'язно надала нам Барбара Рашик.

ВМ

Із проханням про допомогу

Z prośbą o pomoc

сторінка 2

224-та річниця ухвалення Конституції 3 Травня

224. rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja

сторінка 3

Мав антирадянський настрій

Wzmacniał nastroje antysowieckie

сторінка 6

Волинське коріння Болеслава Пруса

Wołyńskie korzenie Bolesława Prusa

сторінка 7

700 тис. добровольців-пожежників

700 tys. strażaków ochotników

сторінка 10

Wybory prezydenckie: wyniki I tury

Президентські вибори: результати першого туру

10 maja w Polsce odbyła się I tura wyborów prezydenckich. W II turze, która odbędzie się 24 maja, Andrzej Duda zmierzy się z Bronisławem Komorowskim.

Jak poinformowała PKW Andrzej Duda po przeliczeniu głosów ze wszystkich obwodów uzyskał poparcie 34,76 proc. wyborców. Na drugim miejscu znalazł się obecny prezydent Bronisław Komorowski z rezultatem 33,77 proc. Trzecie miejsce przypadło Pawłowi Kukizowi, który uzyskał 20,80 proc. wszystkich głosów. Kolejne miejsca zajęli: Janusz Korwin-Mikke (3,26 proc.), Magdalena Ogórek (2,38 proc.), Adam Jarubas (1,60 proc.), Janusz Palikot (1,42 proc.), Grzegorz Braun (0,83 proc.), Marian Kowalski (0,52 proc.), Jacek Wilk (0,46 proc.), Paweł Tanajno (0,2 proc.). Frekwencja wyniosła 48,96 proc.

Jak podaje polskie MSZ, tegoroczne wybory Prezydenta RP zostały zorganizowane na sześciu kontynentach w 86 państwach. Obywatele polscy przebywający za granicą głosowali w 229 obwodach.

W obwodzie 186 z siedzibą w Konsulacie Generalnym RP w Łucku głosowały 44 osoby, w tym 24 oddały swój głos na Bronisława Komorowskiego, 14 – na Andrzeja Dudę, 3 – na Pawła Kukiza. Po jednej osobie zagłosowało na Magdalenę Ogórek i na Grzegorza Brauna. Jeden głos był nieważny.

WW

10 травня в Польщі відбувся перший тур президентських виборів. 24 травня у другому турі змагатимуться Анджей Дуда та Броніслав Коморовський.

Як повідомила Польська виборча комісія, Анджей Дуда отримав підтримку 34,76 % виборців. Друге місце зайняв чинний президент Броніслав Коморовський, здобувши 33,77 %. На третьому місці – Павел Кукіз, котрий отримав 20,80 % усіх голосів. Наступні місця зайняли Януш Корвін-Мікке (3,26 %), Магдалена Огурек (2,38 %), Адам Ярубас (1,60 %), Януш Палікот (1,42 %), Гжегож Браун (0,83 %), Маріан Ковальський (0,52 %), Яцек Вільк (0,46 %), Павел Танайно (0,2 %). Участь у голосуванні взяли 48,96 % виборців.

Міністерство закордонних справ Польщі інформує, що цьогорічні вибори президента

РП було організовано на шести континентах у 86 державах. Польські громадяни, що перебувають за кордоном, голосували у 229 виборчих округах.

В окрузі № 186, розташованому в Генеральному консульстві РП у Луцьку, проголосували 44 особи. 24 з них віддали свій голос за Броніслава Коморовського, 14 – за Анджея Дуду, 3 – за Павла Кукіза. По одному голосу отримали Магдалена Огурек та Гжегож Браун. Один голос визнано недійсним.

ВМ

Bezimiennie mogiły w Równem

Niedługo będziemy obchodzili 95. rocznicę bitwy pod Równem, która połączyła Polaków i Ukraińców w walce przeciw bolszewickiej nawaie. O wydarzeniach 2–9 lipca 1920 r. wspominaliśmy już niejednokrotnie na łamach «Monitora Wołyńskiego».

Jedynym miejscem, które obecnie przypomina mieszkańcom Równego o tych bohaterskich dniach, jest Cmentarz Dubieński. Według oszacowań Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, znalazło na nim miejsce ostatniego spoczynku 326 polskich żołnierzy.

Obecnie na ich bezimiennych grobach (napis z imieniem i nazwiskiem został zachowany tylko na jednym grobie – Alfreda Kelle) górują krzyże wojskowe. Większość mieszkańców i gości miasta nie wie, dlaczego i kiedy je postawiono. Natomiast obok, w odległości 60 m, znajduje się cały zespół pamięci poświęcony tym, z kim walczyli Ukraińcy i Polacy – żołnierzom 1 Armii Konnej Budionnego.

Otwarcie pomnika poległych w bitwie pod Równem w 1920 r., jak zawsze, zależy od finansów. Rówieńska Rada Miejska stara się pomóc w realizacji tego projektu, na przykład: niedawno zaasfaltowano tu centralną ścieżkę, która biegnie obok krzyży wojskowych. Niestety, środków na pomnik wciąż brak, dlatego zwracamy się do wszystkich, którzy nie są obojętni wobec tej sprawy, z prośbą o pomoc.

Jarosław KOWALCZUK, członek Narodowego Związku Krajoznawców Ukrainy Na zdjęciu: projekt pomnika, opracowany przez Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w 1999 r.

Безіменні могили в Рівному

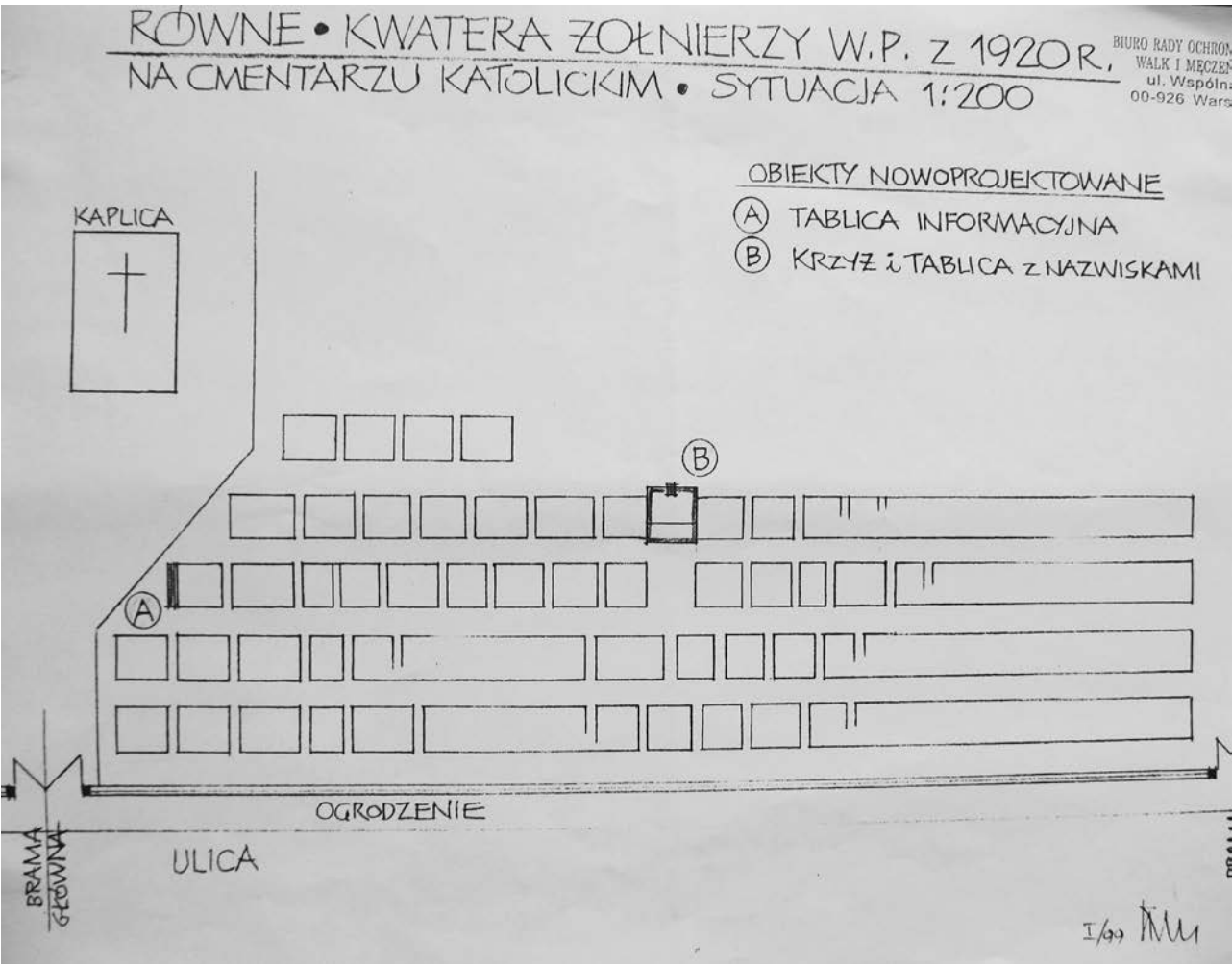
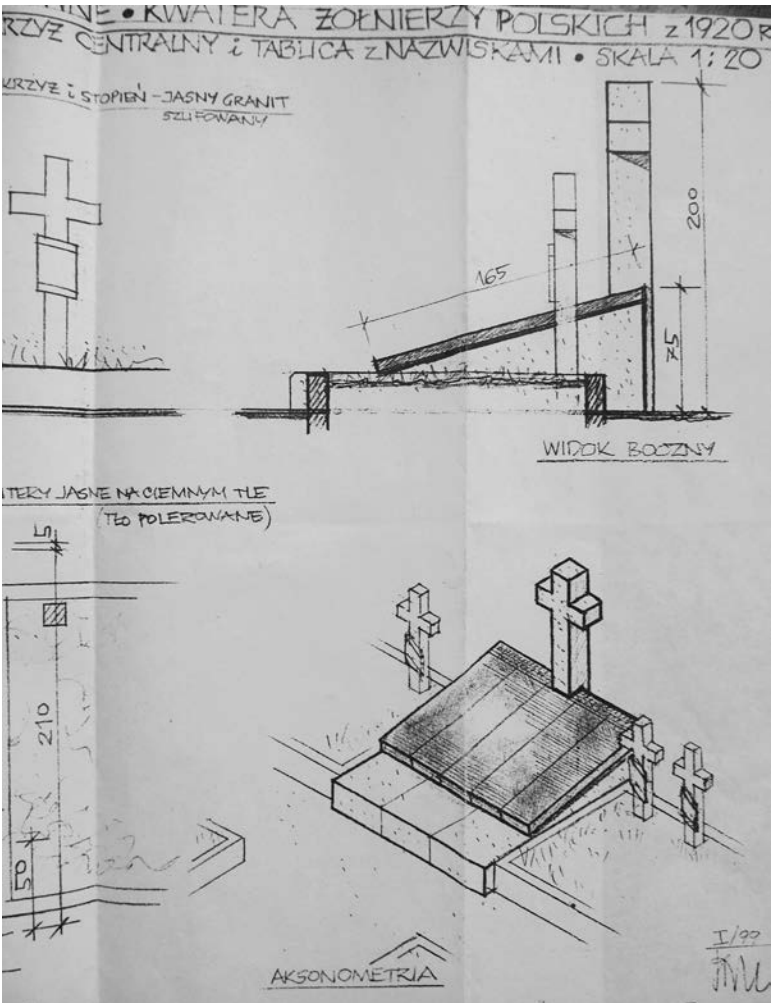
Незабаром ми відзначатимемо 95-ту річницю битви під Рівним, яка об'єднала поляків та українців у боротьбі з більшовицькою навалою. Про події 2–9 липня 1920 р. ми вже неодноразово згадували на шпальтах «Волинського монітора».

Єдиним місцем, яке сьогодні нагадує рівнянам про ті героїчні дні, залишається Дубенський цвинтар. За даними Ради охорони пам'яті боротьби та мучеництва Польщі, на ньому спочивають 326 польських військових.

Нині над їхніми безіменними могилами (напис із іменем та прізвищем зберігся лише на одній могилі – Альфреда Келле) височіють військові хрести. Більшість мешканців та гостей міста не знають, чому й коли вони були поставлені. Зате поряд, на відстані 60 м, знаходиться цілий меморіальний комплекс, присвячений тим, із ким воювали українці та поляки – солдатам кінної армії Будьонного.

Виготовлення пам'ятника полеглим у битві під Рівним у 1920 р., як завжди, впирається в гроші. Рівненська міська рада намагається допомогти в реалізації цього проекту, наприклад нещодавно тут заасфальтували центральну доріжку, яка проходить обабіч військових христів. Проте коштів на пам'ятник, на жаль, не вистачає, тому звертаємося до всіх, кому ця справа небайдужа, з проханням про допомогу.

Ярослав КОВАЛЬЧУК, член Національної спілки краєзнавців України На фото: проект пам'ятника, опрацьований Радою охорони пам'яті боротьби та мучеництва Польщі в 1999 р.

«Witaj, Maj, 3 Maj!»

Tak jak Polacy na całym świecie, tak i mieszkańcy Krzemieńca uczcili 224. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

Мешканці Кременця, так само, як і поляки в усьому світі, вшанували 224-ту річницю ухвалення Конституції 3 Травня.

Uroczystości poświęcone tej rocznicy zorganizowali w dniu 3 maja 2015 r. członkowie Towarzystwa Odrodzenia Kultury Polskiej im. J. Słowackiego w Krzemieńcu. Rozpoczęły się one mszą świętą w intencji Ojczyzny, którą celebrował proboszcz parafii rzymskokatolickiej p.w. Św. Stanisława w Krzemieńcu ks. Łukasz Grochla. W homilii podkreślił on znaczenie uchwalenia tej Konstytucji oraz jej rolę w podtrzymaniu polskości i jedności Narodu Polskiego.

Po mszy wszyscy udali się do siedziby Towarzystwa, gdzie zebranych powitał jego prezes, Jan Morozio. Następnie zaprezentowali się uczniowie sobotniej szkoły języka polskiego działającej przy TOKP w Krzemieńcu. Przedstawili oni montaż słowno-muzyczny «Nauczmy się na pamięć tego kraju» przygotowany pod kierunkiem Barbary Dziurkowskiej – nauczycielki języka polskiego skierowanej do pracy za granicą przez Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą w Warszawie oraz przy współudziale rodziców. Uroczystości uświetnił chór «Krzemieńskie barwy» oraz chór parafialny prezentując pieśni patriotyczne. Całość spotkała się z ciepłym i życzliwym przyjęciem zebranych, którzy gromkimi brawami nagrodzili artystów.

Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja obchodzona była już w czasie zaborów przez patriotyczną część społeczeństwa polskiego. Pod koniec XIX wieku w Galicji obchody te przybierały doniosły charakter. Również w okresie międzywojennym rocznica ta była wielkim świętem państwowym. Jednak po drugiej

wojnie światowej, w okresie Polski Ludowej, zaprzestano obchodzenia tej uroczystości. Dopiero 6 kwietnia 1990 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przywrócił jako święto państwowe dzień trzeci maja, rocznicę uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji. Obecnie kontynuujemy tę tradycję, wpisana i głęboko zakorzeniona w polskiej historii.

MW

Uroczystości, присвячені цій річниці, 3 травня 2015 р. організували члени Товариства відродження польської культури імені Юліуша Словацького в Кременці. Святування розпочалося з богослужіння за Батьківщину, яке провів настоятель костелу Св. Станіслава в Кременці ксьондз Лукаш Грохля. У своїй проповіді він підкреслив важливість прийняття

цієї конституції та її роль у підтримці польської культури та єдності польського народу.

Після богослужіння всі пішли до товариства, де присутніх привітав його голова Ян Морозюк. Потім виступили учні суботньої школи польської мови, яка діє при Товаристві відродження польської культури в Кременці. Вони представили словесно-музичну постановку «Вивчаймо цю країну», підготовлену за участю батьків під керівництвом Барбари Дзюрковської – вчительки польської мови, скерованої в Україну Осередком розвитку польської освіти за кордоном. Урочистість прикрасив своїм виступом хор «Кременецькі барви», а також парафіяльний хор, який виконав патріотичні пісні. Глядачі зустріли всіх артистів теплим і дружнім прийомом та нагородили їх бурхливими оплесками.

Патріотично налаштована частина польського суспільства почала відзначала річницю прийняття Конституції 3 травня вже після поділів Польщі. Під кінець XIX ст. у Галичині ці урочистості набули значущого характеру. У міжвоєнний період річниця також була великим державним святом. Однак, після Другої світової війни, в часи Польської Народної Республіки, цю дату перестали святкувати. Тільки 6 квітня 1990 р. Сейм Республіки Польща відновив день 3 травня, річницю ухвалення першої польської конституції, як державне свято. Сьогодні ми продовжуємо цю традицію, яка глибоко вкоренилася в польській історії.

BM

Polonijne święto w Tarnopolu

Na zaproszenie Polonijnego Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego z Tarnopola przedstawiciele Konsulatu Generalnego RP w Łucku wzięli udział w spotkaniu z okazji Dnia Polonii i Polaków za Granicą i Święta Konstytucji 3 Maja.

Spotkanie miało charakter otwartej dyskusji do której zaproszeni zostali członkowie organizacji polonijnych z Tarnopolszczyzny. Uczestnicy rozmowy podzieliли się swoimi refleksjami związanymi z obchodzonymi świętami narodowymi a także opowiedzieli o bieżącej działalności swoich organizacji. Spotkanie uświetnił krótki koncert pieśni ukraińskich oraz pokaz rzemiosła artystycznego. Najmłodsze

członkinie Polonijnego Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego przygotowały prezentację dotyczącą polskich świąt narodowych. Spotkanie było również okazją do wręczenia legitymacji członkowskich dla osób zaangażowanych w działalność Stowarzyszenia.

luck.msz.gov.pl

Полонійне свято в Тернополі

На запрошення Польського культурно-освітнього товариства в Тернополі представники Генерального Консульства РП у Луцьку взяли участь у зустрічі з нагоди Дня Полонії та поляків за кордоном і Дня Конституції 3 Травня.

Зустріч мала характер відкритої дискусії, до якої запросили членів польських організацій Тернопільщини. Учасники розмови поділилися своїми роздумами з приводу відзначення національних свят, а також розповіли про поточну діяльність своїх організацій. Короткий концерт українських пісень та покази виробів художнього ремесла прикрасили захід. Наймолодші дівчатка з Польського культур-

но-освітнього товариства в Тернополі підготували презентацію на тему польських національних свят. Зустріч стала також нагодою для вручення членських квитків особам, які беруть активну участь у діяльності товариства.

luck.msz.gov.pl

Święto Konstytucji 3 Maja w Równem

Z okazji Święta Narodowego 3 Maja członkowie Towarzystwa Kultury Polskiej na Rówieńszczyźnie im. Wł. Reymonta wystąpili przed rówieńską publicznością z programem poetycko-muzycznym poświęconym rocznicy uchwalenia Konstytucji - Ustawy Rządowej z dnia 3 maja 1791 r.

Współtwórcami programu artystycznego i jego wykonawcami byli członkowie organizacji oraz osoby związane z jej działalnością, osoby uczące języka polskiego oraz ich uczniowie, jak również członkowie innych organizacji i zespołów artystycznych.

W uroczystości udział wzięli członkowie polskich organizacji z Równego, reprezentanci miejscowej władzy, organizacji mniejszości narodowych oraz przedstawiciele Konsulatu Generalnego RP w Łucku. W związku z obchodzonym w dniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą Konsul Generalny RP w Łucku Beata Brzywczy zwróciła się do licznie zgromadzonych Rodaków:

«Na przestrzeni wielu dziesięcioleci i całych wieków Polonia i Polacy mieszkający za granicą udzielali naszej Ojczyźnie wsparcia w najbardziej kluczowych dla losów Polaków i

Polski momentach. Z tego miejsca chciałabym podziękować wszystkim Rodakom za waszą wierność i przywiązanie do polskości, do tradycji patriotycznych, do języka ojców i dziadów. W sposób szczególny chciałabym słowa wdzięczności skierować pod adresem liderów organizacji polskich, osób aktywnie działających na rzecz zachowania tradycji i zwyczajów polskich, osób zaangażowanych w popularyzację kultury i języka polskiego».

Uroczystości rozpoczęły się od uroczystego wniesienia sztandaru Hufca Wołyń i odśpiewaniu hymnu państwowego. W programie artystycznym zaprezentowano m.in. wiersze Wisławy Szymborskiej i Cypriana K. Norwida oraz pieśni patriotyczne i okolicznościowe. Wspólne spotkanie zakończył piknik na terenie parafii Św. Ap. Piotra i Pawła w Równem.

luck.msz.gov.pl

Свято Конституції 3 Травня у Рівному

Із нагоди національного свята 3 травня члени Товариства польської культури імені Владислава Реймонта на Рівненщині виступити перед рівненською громадськістю з поетично-музичною програмою, присвяченою річниці ухвалення конституції – Урядового закону від 3 травня 1791 року.

Співавторами мистецької програми та її виконавцями були члени організації та особи, пов'язані з її діяльністю, вчителі польської мови та їхні учні, а також представники інших організацій та художніх колективів.

Урочистості взяли участь члени польських організацій у Рівному, представники місцевої влади й організацій національних меншин, Генерального консульства РП у Луцьку. У зв'язку з Днем Полонії та поляків за кордоном, який відзначають 2 травня, Генеральний консул РП у Луцьку Беата Бживчи звернулася до співвітчизників зі словами:

«Протягом багатьох десятиліть та цілих століть Полонія й поляки за кордоном допомагали нашій Батьківщині в найбільш важливих моментах долі поляків та Польщі. Я хочу подякувати всім співвітчизникам за вірність і відданість польськості, патріотичним

традиціям, мові батьків і дідів. Особливі слова подяки хочу адресувати лідерам польських організацій, особам, які беруть активну участь у збереженні польських звичаїв і традицій та сприяють популяризації польської мови та культури».

Святування розпочалося з урочистого внесення прапора харцерського загону «Волинь» і виконання національного гімну. У програмі було представлено, зокрема, вірші Віслави Шимборської та Ципріяна Норвіда, а також патріотичні пісні. Спільна зустріч закінчилася частуванням на території парафії Святих апостолів Петра і Павла в Рівному.

luck.msz.gov.pl

10. BAON SAPERÓW
10. th POLISH CORPS TPS. ENGS No. 5

ZASWIAADCZENIE

DOWÓDCA 2.KORPUSU na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez NACZELNEGO WODZĄ

W UZNANIU CZYNÓW MĘSTWA I ODWAGI WYKAZANYCH NA POLU CHWAŁY

nadal

KRZYŻ WALECZNYCH poraz pierwszy

Stopień Starszy saper

Nazwisko i imię B I E L A K O W Karol

Rocznik i Nr. ewidencyjny 1911/120/III

Podstawa: Rozkaz Dłwa 2.Korpusu L.dz. 1593/404/AG z dnia 6.8.44.

DOWÓDCA 10. BAONU SAPERÓW

MACULEWICZ Stanisław pptk.

Rozkazem Dłwa 2. Korp. Kwat. Nr. 10/146/Tyz dnia 7. III. 1945 został nadany

LEGITYMACJA Nr. 38882

upoważniająca do noszenia

KRZYŻA PAMIĄTKOWEGO MONTE CASSINO

wydana na podstawie Dekretu Naczelnego Wodza L. dz. 3504/Pers. 44 z dnia 26 Lipca 1944

KRZYŻ PAMIĄTKOWY MONTE CASSINO Nr. 38882

W polu, dnia 21 MARCA 1945

DOWÓDCA 10. BAONU SAPERÓW

pieczęć

SOCHOCKI JERZY PUŁKOWNIK

Maria i Karol Bielakowie. Gdzieś tu zakpił los...

Osoba pani Marii w charakterze opiekunki do dzieci pojawia się w życiu dwóch rodzin. Rodzin, które los rzucił do Kolna i Łysych. Sama pani Maria trafiła też najpierw do państwa Kolasów, a następnie do państwa Derlatków w nietuzinkowy sposób.

Urodziła się i wychowała w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Jej rodzice pochodzili z Wejda. «Za chlebem» wyemigrowali do USA i tam urodziły się im trzy córki. Jedna z nich zmarła w dzieciństwie, druga w trakcie nieostrożnej zabawy spłonęła, a wychowała się tylko Maria. Jej mama bardzo tęskniła do rodzinnych stron – tylko tu tak pięknie śpiewały ptaki i nigdzie indziej tak bardzo nie smakował chleb. Ponadto mąż nie stronił od alkoholu i uważała, że lepiej przenieść się tam, skąd do karczmy będzie daleko. Tym sposobem podjęto decyzję o powrocie do Polski i kupnie gospodarstwa w Tyczku. Rodzina jeszcze kilkakrotnie wracała do USA, by w końcu na stałe osiedlić na kurpiowskim gospodarstwie. Nastoletnia już Maria początkowo wiązała swoją przyszłość z krajem urodzenia – do momentu, w którym poznała Karola.

Karol Bielaków mieszkał i pracował wtedy w Łysych. Był miłośnikiem jazdy na rowerze. W dokumentach zachował się dyplom z zawodów rejonowych P.W.L. Puszczy Kurpiowskiej Zielonej za zajęcie I miejsca w biegu kolarskim na 20 km, z czasem 37:25 min. Prawdopodobnie nazwisko przyszłego męża pani Marii brzmiało – Bielak. Przy sporządzaniu aktu urodzenia urzędnik tworzący dokument ze słuchu – zmienił pisownię nazwiska na «Bielaków».

W październiku 1937 roku zawarł związek małżeński z panną Marią Maciorą. Nie było im jednak dane długo cieszyć się życiem rodzinnym. We wrześniu 1939 roku młodego małżonka zagarnęła wojna. Karol Bielaków rozpoczął swój szlak bojowy w I Batalionie Lotniczym Wojska Polskiego. 17 września został w okolicach Kowla wzięty do niewoli przez jednostki Armii Czerwonej, a następnie był przetrzymywany w obozach jenieckich NKWD ZSRR, między innymi w obozie Zarządu Specjalnej Budowy Szosy Zachodnioukraińskiej nr 1. W lipcu 1940 roku przewieziony do Saporżyna, gdzie pracował na drodze Kijów – Lwów. Za ucieczkę 7 października 1940 r. został skazany przez Trybunał Wojenny Wojsk NKWD za działalność kontrrewolucyjną wśród innych jeńców na 7 lat pozbawienia wolności w «poprawczym obozie pracy» i 3 lata pozbawienia praw obywatelskich. Przewieziony do Lwowa, do więzienia na Brygatkach, gdzie przebywał około 6 miesięcy. Następnie trafił do Równego, do pracy na drogach. Po próbie ucieczki spędził 3 miesiące w więzieniu w Charkowie, skąd w 1941 roku został wywieziony do wyrębu lasu na Dalekosybirsk. W dalszej kolejności wydobywał rudę w kopalni w Krzywym Rogu. W 1942 roku przewieziony do obozu Biała Cerkiew, gdzie pracował przy wyrębie lasu i układaniu torów kolejowych. W lutym 1942 r. po wejściu Niemców zostaje zwolniony z obozu i udaje się do Taszkientu. W maju tego roku dociera do placówki polskiej, która skierowała go do Guzar w Uzbekistanie. Tu wstępuje do Wojska Polskiego. Szlak bojowy prowadzi od ZSRR przez Irak, Palestynę, Egipt do Włoch.

Opuszczona wkrótce po ślubie młoda żona, słabo zakotwiczona w polskiej rzeczywistości (wszakże dzieciństwo i młodość spędziła w zupełnie innych realiach – do końca życia biegle mówiła i pisała w języku angielskim) zaczęła odczuwać problemy zdrowotne. Cierpiała na nerwicę, leczyła się w Łysych. Często aplikowano jej zastrzyki. Tak się złożyło, że pracująca tam lekarka potrzebowała osoby do pomocy przy wychowywaniu czwórki dzieci. I tym sposobem pani Maria około 1944 roku podjęła obowiązki niani. Zajmowała się także prasowaniem.

Jej chlebodawczyni – pani Leokadia Kolas to również osoba, która pojawiła w kurpiowskiej społeczności z bardzo daleka. Panięskie nazwisko pani doktor brzmiało «Lubov Hoffman», spolszczone później na «Leokadię Gofmann». Urodziła się, wychowała

i ukończyła studia medyczne w Leningradzie. Okoliczności, które zmusiły ją do opuszczenia rodzinnych stron, były tak bolesne, że do dnia dzisiejszego (a ma w chwili obecnej ponad dziewięćdziesiąt lat) nie chce ich wspominać.

W roku 1960 opiekunki do dziecka poszukiwali również państwo Derlatkowie z Kolna. Z racji kontaktów służbowych panie mamy znały się – obie pracowały bowiem w służbie zdrowia. Ponieważ dzieci państwa Kolasów były już odchowane – najmłodsza córka miała 8 lat – gorąco namawiana pani Maria zmieniła chlebodawców. Nie bardzo odpowiadały jej nowe warunki pracy, bo i dom murowany – a nie drewniany, i trochę nudno, ale że dziecko żał było zostawić – to i została. Jak się okazało, doczekała jeszcze narodzin i piastowania syna swojej wychowanki.

I tak upłynęło życie. Bez męża, który po wojnie jako żołnierz Armii Andersa nie miał po co wracać do Polski. Gdy czas historii stał się bardziej łaskawy, postanowił przyjechać.

We wspomnieniach dorastającej już wówczas panienki, którą «wyniańczyła» pani Maria, tak wyglądał dzień przyjazdu do Polski i powitania małżonków, po bagatelach – 38 latach rozłąki, które zgotowało im życie. Wiosną 1977 roku pan Karol, podróżując z Anglii do Polski własnym autem, późnym wieczorem dotarł do Łomży. Nie chcąc niepokoić późną nocą obcej bądź co bądź dla niego rodziny, postanowił spędzić noc w samochodzie i dopiero rano dotrzeć do Kolna. Pobudkę zapewнили mu stróże prawa. Zainteresowani obecnością na ulicy samochodu z obcą rejestracją i śpiącym człowiekiem postanowili sprawdzić, czy nie dzieje się coś złego. I ruszył pan Bielaków do Kolna. Gdy zapukał do zamkniętych drzwi pod wskazanym adresem, na pytanie – kto? odpowiedział: Karol.

– Co za Karol? – usłyszał w odpowiedzi.

– Karol, no... mąż!

– Proszę podejść do okna – usłyszał polecenie.

Po pozytywnej weryfikacji tożsamości drzwi zostały otwarte.

I na ten moment powitania – niekoniecznie wylewnego – powróciła właśnie z kościoła pani domu.

– Kim jest nasz gość?

– Nooo... mąż.

Gospodyni z wielką serdecznością przywitała niespodziewanego przybysza. Pan Karol wprawdzie zapowiadał listownie swój przyjazd, ale nie była to precyzyjna data. Stąd też zaskoczenie witających. Nie mniej zaskoczona była po powrocie z kilkudniowej wycieczki córka, która nigdy dotąd nie zastała pustego, zamkniętego mieszkania. Zaniepokojona niecodzienną sytuacją, poszła zasięgnąć informacji do sąsiadów. «Inia» – tak nazywał swoją nianię – nigdy nie opuszczała na dłużej domu. Zagadka wyjaśniła się dopiero wieczorem, gdy wszyscy wrócili z samochodowej wycieczki po okolicy. Przez pewien czas pan Karol zamieszkał razem z «przybraną» rodziną swojej żony. Po kilkakrotnych jeszcze pobytach w Wielkiej Brytanii, po roku 1990 osiedlił się w Kolnie. I tu dobiegło kresu ich życie. Tak różne od zwykłego życia rodzinnego. A jednocześnie oddające prawdę tych nieodległych przecież lat – prawdę brzmiącą wręcz egzotycznie dla pokolenia współczesnych nastolatków.

Jolanta SIWIK,
dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kolnie
Tekst pierwotnie ukazał się w książce «Niech się święci cud pamięci»

Марія і Кароль Белякови. Злий жарт долі...

Пані Марія як вихователька дітей присутня в житті двох сімей. Сімей, яких доля закинула до Кольна та Лисих на Мазовії. Історія про те, як пані Марія потрапила спочатку до подружжя Колясів, а згодом до подружжя Дерлятків, незвична.

Вона народилася та виросла у Сполучених Штатах Америки. Її батьки походили з Вейда. У «пошуках хліба» емігрували до США, і там у них народилися три доньки. Одна з них померла в дитинстві, друга – згоріла під час необережної розваги, залишилася тільки Марія. Її мама дуже сумувала за рідною стороною: тільки там так чудово співали птахи, і ніде так сильно не смакував хліб. Окрім того, чоловік не нехтував алкоголем, тож вважала, що краще переїхати туди, звідки до корчми буде далеко. Таким чином, було прийнято рішення про повернення до Польщі й купівлю господарства в Тичку. Сім'я ще кілька разів поверталася до США, щоб врешті назавжди осісти в курпівському господарстві. Маючи вже кільканадцять років, Марія пов'язувала своє майбутнє з країною народження, до того моменту, коли познайомилася з Каролем.

Кароль Беляков жив і працював тоді в Лисих. Був шанувальником поїздок на велосипеді. У документах зберігся диплом із районних змагань «P.W.L.» Пуці Курпівської Зеленої («P.W.L.» – молодіжна організація допризовної підготовки лісників – ред.) за зайняте 1 місце у велопробігу на 20 км із результатом 37,25 хв. Правильно прізвище майбутнього чоловіка пані Марії звучало як Беляк. Під час здійснення запису у свідоцтві про народження урядовець, котрий виписував документ на слух, змінив написання прізвища на Беляков.

У жовтні 1937 р. Кароль Беляков одружився з Марією Мацьорою. Проте їм не судилося довго тішитися сімейним життям. У вересні 1939 р. молодого чоловіка забрала війна. Кароль Беляков розпочав свій бойовий шлях у 1-му авіаційному батальйоні Польського Війська. 17 вересня поблизу Ковеля потрапив у полон до Червоної Армії, а згодом його утримували в таборі для в'язнів НКВД СРСР, а саме – у таборі Спеціального управління будівництва Західноукраїнської дороги № 1. У липні 1940 р. його перевезли до табірної пункту «Сапожин», де він працював на дорозі сполученням «Київ–Львів». За втечу 7 жовтня 1940 р. був засуджений Військовим трибуналом військ НКВД за проведення серед інших в'язнів контрреволюційної діяльності на 7 років позбавлення волі у виправно-трудових таборах та на 3 роки позбавлення громадянських прав. Його перевезли до Львова, у в'язницю на Бригідках, де він перебував близько 6 місяців. Згодом потрапив до Рівного, де працював на будівництві доріг. Після спроби втечі 3 місяці провів у в'язниці в Харкові, звідки в 1941 р. був вивезений на вирубку лісу в Далекосибірськ. Далі видобував руду на шахтах Кривого Рогу. У 1942 р. його перевезли до табору в Білій Церкві, де працював на вирубці лісу та прокладанні залізничних колій. У лютому 1942 р., після приходу німців, звільнений із табору, подається до Ташкенту. У травні того ж року добирається до польського відділення, яке направило його до міста Гузар в Узбекистані. Тут Беляков вступає до Війська Польського. Його бойовий шлях вів із СРСР через Ірак, Палестину, Єгипет до Італії.

Незабаром молода дружина Кароля Белякова, яку він залишив після шлюбу і яка погано орієнтувалася в польській дійсності (адже дитинство й молодість провела в абсолютно інших реаліях – до кінця життя ідеально говорила та писала англійською мовою), почала відчувати проблеми зі здоров'ям. Вона страждала від неврозу, лікувалася в Лисих. Часто мусила робити ін'єкції. Так склалося, що лікарка, котра там працювала, шукала когось для допомоги у вихованні чотирьох дітей. Таким чином, приблизно у 1944 р. Марія почала виконувати обов'язки няні. За-

ймалася також прасуванням.

Її пращодавець, Леокадія Коляса, також приїхала до курпівської громади здалеку. Дівоче прізвище та ім'я лікарки Любов Хоффман пізніше було змінено на польський кшталт на Леокадію Гофманн. Вона народилася, виховувалася й закінчила медичне навчання в Ленінграді. Обставини, які змусили її залишити рідні сторони, були настільки болісними, що до сьогодні (а має нині понад дев'яносто років) не хоче їх згадувати.

У 1960 р. виховательку для дитини шукало також подружжя Дерлятків із Кольна. У зв'язку зі спільними робочими контактами мами знали одна одну, адже обидві працювали в службі охорони здоров'я. Оскільки діти подружжя Колясів уже підрости, наймолодшій доньці вже виповнилося 8 років, пані Марію переконували змінити пращодавців. Їй не дуже відповідали умови праці, оскільки й будинок був мурований, а не дерев'яний, і трохи було нудно, однак шкода було покинути дитину, тому й залишилася. Як виявилось, вона дочекалася ще народження сина своєї вихованки й доглядала також його.

І так пройшло життя. Без чоловіка, котрий після війни як солдат Армії Андерса не міг повернутися до Польщі, проте, коли часи трохи змінилися, вирішив повернутися.

У спогадах вихованки пані Марії день приїзду до Польщі та зустріч подружжя після, не мало, не багато, 38-ми років розлуки, які підготувало їм життя, виглядали так. Навесні 1977 р. Кароль виїхав з Англії до Польщі власним автомобілем й одного пізнього вечора доїхав до Ломжи. Не бажаючи турбувати пізньої ночі чужої, як би там не було, для нього сім'ї, вирішив провести ніч в автомобілі та вже вранці дістатися до Кольна. Його розбудили стражі порядку. Зацікавлені присутністю на вулиці автомобіля з іноземною реєстрацією та чоловіком, що спав у ньому, вони вирішили перевірити, чи не коїться щось погане. Потім Кароль Беляков вирушив до Кольна. Коли знайшов потрібний будинок, постукав у зачинені двері. На запитання «Хто?» відповів: «Кароль».

– Що за Кароль? – прозвучало у відповідь.
– Кароль, ну... чоловік!
– Прошу підійти до вікна, – почув наказ.
Після позитивної перевірки особи двері було відчинено.

У той момент, коли вони неемоційно та небагатослівно віталися, з костелу додому повернулася господиня.

– Ким є наш гість?

– Н-у-у... чоловік.

Господиня сердечно привітала неочікуваного гостя. Насправді, Кароль повідомив у листі про свій приїзд, однак не вказав точної дати, тому його поява стала для всіх несподіванкою. Не меншою несподіванкою стала порожня зачинена квартира для доньки господині, котра повернулася з кількадечної подорожі. Занепокоєна неординарною ситуацією, вона пішла до сусідів дізнатися, що сталося. Іня, так називала свою няню, ніколи надовго не залишала оселі. Загадка відкрилася вже увечері, коли всі повернулися з автомобільної прогулянки околицями. Упродовж певного часу Кароль проживав разом із новою сім'єю своєї дружини. Деякий час він ще жив у Великобританії, а після 1990 р. оселився в Кольні. Тут і завершилося їхнє життя, котре так відрізнялося від звичайних сімейних буднів і котре одночасно віддзеркалювало правду тих не таких далеких літ. Правду, яка все ж залишається екзотичною для покоління сучасної молоді.

Йоланта СІВІК,
директор Міської громадської бібліотеки в Кольні.
Текст був опублікований у книжці «Нехай святиться
диво пам'яті»

Ocaleni od zapomnienia: Maksymilian Śliwiński

Повернуті із забуття: Максиміліан Сливінський

Nasz kolejny szkic opowiada o zwykłym, niepozornym nauczycielu, który marzył o cichym życiu w kręgu swoich uczniów i rodziny, jednak koleje życiowe odmieniły jego spokojny byt.

Maksymilian Śliwiński urodził się w 1907 r. w Jarosławiu (obecnie w województwie podkarpackim). Jego ojciec, Mikołaj Śliwiński pracował jako murarz. Zmarł w 1909 r., gdy Maksymilian skończył dwa lata. Matka, Emilia Śliwińska (ok. 1865 r. ur.) wychowywała dzieci i zajmowała się rodziną. Siostry: Maria (ur. w 1895 r.) i Stanisława (ur. w 1891 r.) przed II wojną światową mieszkali w Grzeszowie, a Stefania (ur. w 1900 r.) wraz z matką mieszkała w Jarosławiu.

W 1918 r. Maksymilian ukończył czteroklasową szkołę, a w roku 1926 – 8 klas polskiego gimnazjum klasycznego. W 1930 r. skończył studia na Uniwersytecie Lwowskim. Od 1930 do 1931 r. służył w wojsku, po czym awansował na plutonowego, a po szkoleniach wojskowych w pułku piechoty w Jarosławiu w 1936 r. dosłużył się rangi podporucznika rezerwy. Od 1934 r. pracował jako nauczyciel w gimnazjach w Czortkowie, Sarnach i Dubnie.

W przededniu II wojny światowej, 15 sierpnia 1939 r., Maksymilian Śliwiński został zmobilizowany do 43. Pułku Piechoty Wojska Polskiego. 18 sierpnia, będąc w jednostce wojskowej, która składała się z 80 żołnierzy, przybył do Solca Kujawskiego, pod komendę dowódcy 13 Dywizji Piechoty. Tam kierował sprawami gospodarczymi. Dziesiątego września, w drodze do Warszawy, dywizja została pokonana przez wojska Wehrmachtu. Żołnierzom, którzy przeżyli bitwę, udało się uciec w kierunku Lublina. Stąd Maksymilian Śliwiński wyruszył do Lwowa, gdzie w szpitalu przebywała jego żona Michalina (ur. 1910 r.), która właśnie urodziła córeczkę. Zabrawszy swoją żonę i dziecko, 9 października żołnierz wyjechał do Dubna. Rodzina osiedliła się w domu przy ul. Szewczenki 28. Wkrótce Maksymilian Śliwiński dostał pracę nauczyciela, najpierw w szkole nr 1, a następnie w szkole nr 8 w Dubnie.

Śliwińskiego aresztowano 10 kwietnia 1940 r. podczas masowych zatrzymań obywateli polskiej narodowości. Akcja NKWD miała na celu likwidację antysowieckich ośrodków konspiracyjnych. Maksymiliana Śliwińskiego oskarżono o to, że był podporucznikiem rezerwy Wojska Polskiego, «wzmocniał ustrój burżuazyjny byłej pańskiej Polski i nastroje antysowieckie». Po kilku przesłuchaniach oskarżonego i świadków, śledczy nie znalazł podstaw do przekazania materiałów śledztwa na specjalne posiedzenie NKWD, jak działo się w przypadku setek podobnych spraw. Maksymilian Śliwiński nie posiadał żadnych wyróżnień od Rządu Polskiego, nie brał udziału w działalności organizacji politycznych i pozarządowych, nawet formalnie nie był wpisany na listę żadnej z nich. Ponadto, świadek, Żyd, jeden z tych, którzy często «wyręczał» śledczych, opowiadając o uciskach i poniżeniach, których mieli doświadczać ze strony Polaków, nie dał zrozumiałych dowodów jakiegokolwiek winy. Świadek stwierdził, że Śliwiński dobrze się do niego odnosił, jako do sąsiada, ale z biegiem czasu, w związku z ogólną

polityką Polski wobec Żydów, nastawienie Śliwińskiego nieco się pogorszyło. Jednak żadnych dowodów takiego stanu rzeczy świadek nie podał. Śledztwo wyjaśniło, że więzień pochodził z rodziny robotniczej i nie podejmował żadnych działań, skierowanych przeciw władzom radzieckim: «... nic istotnego, świadczącego o przestępstwach popełnionych przez oskarżonego, przewidzianych w art. 54-13 UK USRR w sprawie Śliwińskiego w trakcie śledztwa nie udowodniono». Po pięciu miesiącach więzienia 26 sierpnia 1940 r. M. Śliwiński został uwolniony. Dalsze jego losy nie są znane.

Historia Maksymiliana Śliwińskiego pokazuje perfidię działania sowieckiego systemu. W większości przypadków, nie potrzebowano

Nasz черговий нарис про звичайного, нічим не примітного вчителя, який мріяв про тихе життя в колі своїх учнів і родини, однак перипетії долі внесли корективи у його розмірене буття.

Максиміліан Сливінський народився в 1907 р. у місті Ярослав (нині – Підкарпатське воєводство). Його батько Микола Сливінський працював каменярем. Він помер у 1909 р., коли Максиміліану виповнилося два роки. Матір'я Емілія Сливінська (прибл. 1865 р. народження) виховувала дітей і дбала про сімейний затишок. Сестри Марія (1895 р. народження) і Станіслава (1891 р. народження) перед початком Другої світової війни мешкали у Гжешові, Стефанія (1900 р. народження) проживала разом із матір'ю у Ярославі.

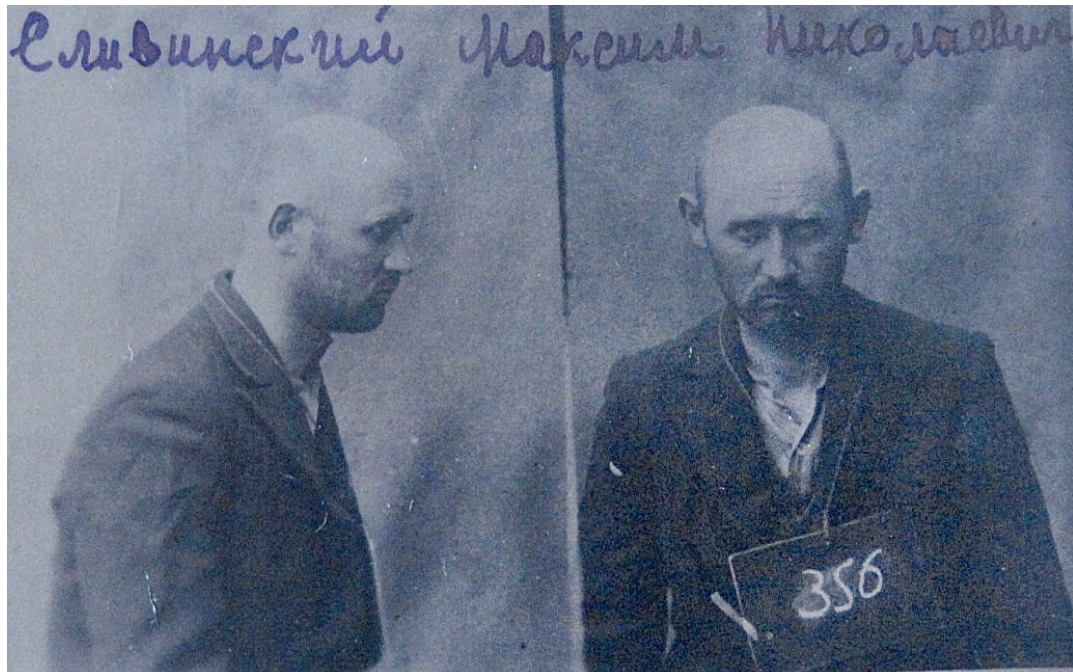
У 1918 р. Максиміліан закінчив 4-класну школу, а у 1926 р. – 8 класів польської класичної гімназії. В 1930 р. він завершив навчання у Львівському університеті. З 1930 до 1931 р.

до Дубна. Родина облаштувалася в будинку на вул. Шевченка, 28. Згодом Максиміліан Сливінський влаштувався вчителем спочатку 1-ї, а згодом 8-ї дубенської школи.

Його було арештовано 10 квітня 1940 р. під час масових арештів громадян польської національності. Їх здійснювали органи НКВС із метою попередження діяльності антирадянських конспіративних осередків. Максиміліанові Сливінському було пред'явлено звинувачення в тому, що він є підпоручиком резерву Війська Польського, «зміцнював буржуазний устрій бувшої панської Польщі, а також мав антирадянський настрій». Після кількох допитів арештованого та свідків слідчий не знайшов підстав для передачі справи на розгляд Особливої наради при НКВС, як це було з сотнями інших, подібного ґатунку справами. Максиміліан Сливінський не мав жодних нагород від польського уряду, не брав участі в діяльності політичних та громадських організацій, навіть формально не був зарахований до жодної з них. До того ж свідок, євреї за національністю, з числа тих, які часто «виручали» слідчих своїми розповідями про утиски та приниження, що зазнавали від представників титульної нації, не дав путніх доказів будь-якої провини. Останній стверджував, що Сливінський досить добре ставився до нього, оскільки вони були земляками, але згодом, у зв'язку із загальною політикою Польщі стосовно євреїв, ставлення Сливінського дещо погіршилося. Однак жодних фактів, які б підтвердили такий стан речей, свідок не навів. Слідство з'ясувало, що в'язень є вихідцем із робітничого класу та жодних дій, направлених проти радянської влади не чинив: «... нічого суцесственого, уличаючого обвиняемого в совершении каких либо преступлений, предусмотренных ст. 54-13 УК УРСР со стороны Сливинского следствием не добыто». Провівши п'ять місяців у в'язниці, 26 серпня 1940 р. М. Сливінський вийшов на волю. Подальша його доля невідома.

Випадок М. Сливінського є до певної міри неординарним, адже радянський репресивний системі, в більшості випадків, не було потрібно жодних доказів провини для ув'язнення тієї чи іншої особи на десятки років, а особливо, коли мова йшла про представників польської національності, які у 1939–1940 рр. були в епіцентрі діяльності НКВС. Очевидно, він був непридатним і для вербування його як інформатора. Принаймні жодних документів, які б підтверджували факт «обробки» в'язня у слідчій справі, не виявлено. Проте доля героя нашого нарису залишає чимало відкритих питань: як склалося його подальше життя, чи зміг він оговтатися після жахів енкаведистських казематів, чи зумів пристосуватися до життя за «радянським часом», у радянських реаліях, чи зламався, як і сотні гвинтиків, що не витримали тиску безжальної антилюдської машини?

Тетяна САМСОНІУК

дowodów winy, aby uwięzić człowieka na dziesiątki lat, szczególnie gdy chodzi o przedstawicieli narodowości polskiej, którzy w latach 1939-1940 byli w epicentrum uwagi i działalności NKWD. Śliwiński nie nadawał się chyba także do werbowania go jako informatora. Bynajmniej, nie znaleźliśmy w materiałach śledztwa żadnych dokumentów, które potwierdziłyby fakt «agitowania» więźnia. Niewiele wiemy o losach bohatera naszego artykułu. Możemy tylko po latach zadawać retoryczne pytania i zastanawiać się nad tym, jak ułożyło się jego dalsze życie, czy potrafił dojść do siebie po uwięzieniu przez NKWD, dostosować się do życia według «czasu sowieckiego», w sowieckiej rzeczywistości, czy jednak się zламаł, jak setki innych osób, które nie wytrzymały nacisków nieubłaganej, nieludzkiej machiny?

Тетяна САМСОНІУК

проходив військову службу, після завершення якої отримав звання плутонового, а після військового вишколу в піхотному полку в місті Ярослав у 1936 р. отримав звання підпоручика резерву. З 1934 р. працював учителем у гімназіях Чорткова, Сарн і Дубна.

Напередодні Другої світової війни, 15 серпня 1939 р. Максиміліан Сливінський був призваний до лав 43-го піхотного полку польської армії. 18 серпня він у складі підрозділу, що складався з 80-ти військовослужбовців, відправився до міста Солець-Куявський у розпорядження командування 13-ї піхотної дивізії. Тут він керував господарською частиною. 10 вересня дорогою до Варшави дивізія була розбита військами вермахту. Солдатам, які вціліли в бою, вдалося втекти в напрямку Любліна. Звідти Сливінський відправився у Львів, де в госпіталі перебувала його дружина Михайлина (1910 р. народження), яка щойно народила донечку. Забравши дружину й немовля, 9 жовтня військовослужбовець вирушив

Zaproszenie do Dubna

21 maja o godzinie 18:00 w Kościele św. Jana Nepomucena w Dubnie odbędzie się ceremonia przekazania zabytkowej figury świętego Jana z kaplicy nazwanej ku jego czci we wsi Iwanicze w rejonie rówieńskim. Zapraszamy serdecznie wszystkich parafian, wiernych i zainteresowanych na uroczystości w Dubnie.

Organizatorzy

Запрошення до Дубна

21 травня о 18.00 у костелі Святого Яна з Непомука в Дубні відбудеться церемонія передачі старовинної фігури Святого Яна з однойменної каплиці в селі Іваничі Рівненського району. Запрошуємо усіх парафіян, вірян та зацікавлених осіб на цю урочистість.

Організатори

Wołyńskie korzenie Bolesława Prusa

Волинське коріння Болеслава Пруса

Tegorocznym maturzystom przyszło zmierzyć się z analizą powieści-legendy. «Lalka» niezmiennie wywołuje silne emocje wśród kolejnych pokoleń uczniów polskich szkół. Jedni narzekają na anachronizm i przydługie opisy, inni zachwycają się kunsztem autora. Jedno jest pewne, pisząc «Lalkę», Aleksander Głowacki, znany pod pseudonimem Bolesław Prus, wybudował sobie pomnik.

Цьогорічним випускникам польських шкіл на іспиті з польської мови та літератури довелося проаналізувати повість-легенду «Лялька», яка викликає сильні емоції у різних поколінь учнів. Одні нарікають на анахронізм та розлогі описи, інші захоплюються майстерністю автора. Безсумнівним залишається те, що, написавши «Ляльку», Олександр Гловацький, відомий під псевдонімом Болеслав Прус, «збудував» собі пам'ятник.

Warto, przy okazji maturalnego zamieszania wokół postaci pisarza przypomnieć, że z pochodzenia był on Wołyniakiem. Mało kto zdaje sobie z tego faktu sprawę, gdyż podręczniki i słowniki literackie, jako miejsce jego urodzin podają Hrubieszów. Prus kojarzy się oczywiście także z innymi miejscowościami, które opisywał w swoich utworach – Lublinem, Kielcami, Warszawą, Nałęczowem, nie koniecznie zaś, z Wołyniem. Tymczasem, przemierzając popularną trasę międzynarodową, na odcinku Kowel-Dorohusk, uważny podróżny dostrzeże w okolicach zjazdu na Luboml kierunkowskaz, wskazujący drogę do «Dębu Prusa». W pobliskim Maszowie znajdował się niegdyś majątek, należący do rodziców pisarza – Antoniego i Apolonii Głowackich. Podobno, do późnej starości mieszkała tu także babcia pisarza – Marianna Głowacka.

Sprawę domniemanego wołyńskiego pochodzenia Bolesława Prusa postanowiła wyjaśnić redakcja czasopisma «Ziemia Wołyńska». W szóstym numerze pisma, które ukazało się w czerwcu 1939 roku, znajdujemy szereg informacji na ten temat.

Zbigniew Rewski opisuje na łamach «Ziemi Wołyńskiej» swoją wyprawę do Maszowa i spotkanie z Emilią Werbowną, miejscową nauczycielką, która okazała się być «miejscowym duchem opiekuńczym pamięci po Aleksandrze Głowackim». Rewskiemu udaje się ustalić miejsce, w którym do 1910 roku stał dwór Głowackich, nazywane przez mieszkańców wsi Głowaczyną. Na miejscu nie zastał nic, prócz dwóch starych grus, oraz trzech potężnych dębów. Jak wyjaśniła nauczycielka, dwór popadł w ruinę po tym jak «panicz» wyjechał do Warszawy, oddając majątek warendę.

«Ziemia Wołyńska» drukuje także tekst samej Emilii Werbownej, która powołując się na świadectwa najstarszych mieszkańców wsi, oraz podręcznik historii literatury autorstwa Króla i Nitowskiego, dowodzi, iż pisarz rzeczywiście przyszedł na świat w Maszowie. O szczerej chęci rozpropagowania wiedzy o wołyńskim pochodzeniu Prusa świadczy zakończenie artykułu, w którym autorka zauważa: «Cicha wioska Maszów w powiecie lubomelskim na Wołyniu powinna stać w rzędzie pamiątkowych i drogowych miejsc nie tylko Wołyńsiakom, ale i całej Polsce na wzór Żelazowej Woli, Zaosia czy Zułowa».

Na początku XX wieku Bolesław Prus udał się na Wołyń w interesach. Wyjazd zaowocował esejem «Notatki Wołyńskie» opublikowanym w 1910 roku na łamach «Tygodnika Ilustrowanego». Tekst zawiera nie tylko opisy odwiedzonych miejscowości (Kowel i Łuck), ale też analizę stosunków społecznych i stanu gospodarki regionu. Poniżej kilka ciekawych spostrzeżeń o Wołyniu, autorstwa Bolesława Prusa:

O narodowościowym tygry:

Wołyń, gdzie obok przeważnej większości Małorusinów, mieszkają Żydzi, Polacy, Niemcy, Czesi i garsteczka Wielkorusyan, przypomina butelkę, do której nalałby kto merkuriusza, wody i oliwy. Gdy płyną spokojnie leżą obok siebie – nie łączą się; gdy zaś kto potrząśnie butelką – wywoła chaos, ale nigdy nie stworzy jednego płynu: oliwa nie stanie się wodą, ani woda merkuriuszem.

O Polakach na Wołyniu:

W Łucku mieszka Polaków przeszło 1200, w

powiecie prawie 24 000; jest więc ich za mało, ażeby okolice można było nazywać polskimi, lecz jest tylu, że mogliby żyć wygodnie, doskonalić się i zdobywać szacunek u obcych (...) polska praca w Łuckiem stoi nie zbyt świetnie. Handlem zajmują się Żydzi, rękodzielną też Żydzi, zaś Polacy jeżeli odznaczają się to chyba w produkowaniu materiałów pokarmowych (pieczywo, wędliny) (...). W rolnictwie także nie Polacy są najlepszymi pracownikami, ale Niemcy i Czesi.

O Łucku:

Plan Łucka, jeśli nie zawodzi mnie wyobraźnia, przypomina liść z długim i pogiętym ogonkiem. Ogonek tworzy ulica, łącząca dworzec kolejowy z miastem; zaś funkcję liścia spełnia Stare Miasto, zbudowane na wzgórzu i oblane rzeką Styrem. Stare Miasto, gdzie wznosi się kościół katolicki, szkoła rządowa, poczta, szczytki zamku, więzienie i grupa dworców, posiada nienajgorszy bruk, chodniki zdaje się, betonowe i wygląda dosyć czysto. Świeżego powietrza nie powinno tu braknąć, ze względu na obfitość ogrodów, przeważnie owocowych. Ten prowincjonalny wygląd nie przeszkadza Łuckowi posiadać oświetlenia elektrycznego; choć nie wiem, czy gazowe nie byłoby korzystniejsze.

Nieskończenie długą ulicą jechaliśmy do najstarszej dzielnicy Łucka. Minęliśmy most, potem trochę pod górę między dwoma rzędami sklepów, potem skręciliśmy i nagle ujrzałem obraz niecodzienny. Na prawo ogromny biały kościół, przy nim wielki plac; na lewo, gdzieś w głębi, wysoka czerwona baszta i mury zamku, w którym niegdyś Witold przyjmował Jagiełłę, cesarza Zygmunta, wielkiego księcia moskiewskiego i króla duńskiego. A nareszcie między zamkiem i placem gromada ładnych domków parterowych z ogrodami. Słowem na niewielkiej przestrzeni – dramat, sielanka i modlitwa.

Elżbieta ZIELIŃSKA

P.S.: Elektroniczne wydanie «Ziemi Wołyńskiej» i «Tygodnika Ilustrowanego» można znaleźć pod adresem:

http://bczasopisma.pttk.pl/Ziemia_Wolynska_1939_07.pdf?i19s2s7

<http://mbc.cyfrowemazowsze.pl/dlibra/publication/23891?tab=1>

При нагоді випускної метушні навколо по- статі письменника, варто пригадати, що за походженням він був волинянином. Мало кому відомий цей факт, оскільки підручники та літературні словники як місце його народження вказують Грубешів. Прус, звичайно, асоціюється також з іншими населеними пунктами, які описував у своїх творах, – Любліном, Кельцями, Варшавою, Наленчовом, але не обов'язково з Волиню. Проте уважний мандрівник, рухаючись популярною міжнародною трасою сполученням «Ковель–Дорогуськ», у районі повороту на Любомль помітить дорожовказ, який показує шлях до «Дуба Пруса». У сусідньому Машові колись знаходився маєток, який належав батькам письменника – Антонію та Аполонії Гловацьким. Ймовірно, до пізньої старості тут проживала також бабуся письменника – Маріанна Гловацька.

Справу щодо можливого волинського походження Болеслава Пруса вирішила з'ясувати редакція часопису «Волинська земля». У шостому номері журналу, який вийшов у червні 1939 р., знаходимо багато інформації на цю тему.

Збігнев Ревський на сторінках «Волинської землі» описує свою мандрівку до Машова й зустріч з Емілією Вербівною, місцевою вчителькою, котра виявилася «місцевим опікуном пам'яті про Олександра Гловацького». Ревському вдається з'ясувати місце, на якому до 1910 р. знаходився двір Гловацьких і яке жителі села називали Гловатчиною. На цьому місці він уже нічого не застав, окрім двох старих груш та трьох могутніх дубів. За словами вчительки, двір зруйнувався після того, як «панич» виїхав до Варшави, здаючи маєток в оренду.

«Волинська земля» надрукувала також текст самої Емілії Вербівної, котра, використовуючи розповіді найстарших жителів села, а також підручник з історії літератури авторства Круля та Нітовського, доводить, що письменник справді народився в Машові. Про бажання ширше пропагувати інформацію про волинське походження Пруса свідчить закінчення статті, в якому авторка зауважує: «Тихе село Машів Любомльського повіту на Волині повинне стати в одному ряді пам'ятних і дорожніх місць не лише для волинян, але й для всієї Польщі, чимось на зразок Желязової Волі, Заосся чи Зулова».

На початку XX ст. Болеслав Прус приїхав на Волинь у справах. Унаслідок поїздки з'явився есей «Волинські нотатки», надрукований у 1910 р. на сторінках «Ілюстрованого тижневика». Текст містить не лише описи відвіданих населених пунктів (Ковель і Луцьк), але й аналіз суспільних відносин і стану економіки регіону. Нижче подано кілька цікавих спостережень про Волинь авторства Болеслава Пруса:

Про національність:

Волинь, де поряд із переважною більшістю малорусинів проживають євреї, поляки, німці, чехи і жменька великоросіян, нагадує пляшку, до якої хтось налив ртуті, води та олії. Коли рідини спокійно знаходяться біля себе, вони не поєднуються. Натомість, якщо хтось стрясне пляшку, то спричинить хаос, проте ніколи не створить єдиної рідини: олія не стане водою, а вода – ртуттю.

Про поляків на Волині:

У Луцьку проживають понад 1200 поляків, у повіті – майже 24 тис.; отже, їх замало, щоб околиці можна було називати польськими, проте їх стільки, що могли б жити зручно, удосконалюватися і здобувати повагу в інших (...), польська робота в Луцьку не виглядає найкраще. Торгівлею займаються євреї, кустарними промислами – також євреї, а поляки, якщо й відзначаються, то хіба у виробництві їжі (випічка, ковбаси) (...). У сільському господарстві також не поляки найкращі працівники, а німці та чехи.

Про Луцьк:

План Луцька, якщо мене не підводить уява, нагадує листок із довгим та погнутим хвостиком. Хвостик утворює вулиця, що поєднує залізничний вокзал із містом, а функцію листка виконує Старе місто, збудоване на пагорбі й оточене річкою Стир. Старе місто, де височіє католицький костел, урядова школа, пошта, залишки замку, в'язниця і група двориків, має не найгіршу бруківку, тротуари, здається, бетонні, та видається доволі чистим. Свіжого повітря тут не повинно бракувати, з огляду на велику кількість садів, переважно фруктових. Такий провінційний вигляд не заважає Луцькові мати електричне освітлення, хоча не знаю, чи газове не було б кориснішим.

Безкінечно довгою вулицею ми їхали до найстарішої частини Луцька. Минули міст, згодом трохи під гірку між двома рядами магазинів, потім повернули і несподівано я побачив незвичний краєвид. Праворуч – величезний білий костел, біля нього велика площа; ліворуч, десь вглибині, висока червона башта і мури замку, в якому колись Вітольд приймав Ягайла, імператора Сигізмунда, великого московського князя та датського короля. І, врешті, між замком та площею, громада гарних двоповерхових будинків із садами. Словом, на невеликому просторі – драма, іділія та молитва.

Elżbieta ZIELIŃSKA

P. S.: Електронні версії видань «Волинської землі» та «Ілюстрованого тижневика» можна знайти за адресами:

http://bczasopisma.pttk.pl/Ziemia_Wolynska_1939_07.pdf?i19s2s7

<http://mbc.cyfrowemazowsze.pl/dlibra/publication/23891?tab=1>

Świat malowany słowami

Łuckie Gimnazjum nr 4 im. Modesta Lewickiego po raz kolejny gościło uczestników Konkursu Recytatorskiego im. Juliusza Słowackiego zorganizowanego przez Wołyńskie Zjednoczenie Nauczycieli Języka Polskiego na Ukrainie im. Gabrieli Zapolskiej.

Konkurs odbył się 29 kwietnia i zgromadził 40 recytatorów w dwóch grupach wiekowych: 9-13 lat i 14-18 lat. Uczestników konkursu przywitały: Pani Oksana Czuchnowa reprezentująca Kuratorium Oświaty Łuckiej Miejskiej Rady i Pani Konsul Dorota Dmuchowska – przedstawicielka Konsulatu Generalnego RP w Łucku, które podziękowały za zaproszenie i życzyły wszystkim recytatorom powodzenia. Pani Dorota Dmuchowska zwracając się do zebranych uczniów, nauczycieli i rodziców, powiedziała między innymi: «Konsulat RP podtrzymuje różne inicjatywy i projekty, które wiążą się z rozwojem literatury i języka polskiego, kultury i szkolnictwa i jest zawsze tam, gdzie tego wymaga sytuacja. (...) Dzisiaj spotykamy się już 14 raz. (...) Cieszę się bardzo, że ciągle przybywa nowych uczestników konkursu, że jesteście chętni i recytujecie polską poezję. Mówi się, że poezja to świat malowany słowami. Dzisiaj pięknie namalujcie przed nami świat».

Recytatorzy wywiązali się z tego zadania znakomicie i tak jak proponował Tadeusz Różewicz w swoim wierszu, który stał się mottem tegorocznego konkursu: «chciałbym tak mówić / aby moje słowa / przez łzy dotarły do blasku uśmiechów...».

Jury w składzie: Oksana Czuchnowa, Irina Szmigel i Jadwiga Demczuk, postanowiły wyróżnić następujące osoby. W młodszej grupie wiekowej: Anna Smolar, Julia Mychaluk, Switłana Borysiuk, Daryna Wirzanska, Anastasja Mychalczuk, Daryna Dżowko, Switłana Mucha,

Aleksandra Danylczuk, Aleksandra Birukowa, Bogdan Demczuk, Waleria Nosok. W starszej grupie: Daryna Zubczuk, Anna Zatiracha, Olga Kozłowa, Margaryta Jermejczuk, Kateryna Hławińska, Anna Mucha, Daria Kowalczyk.

Na szczególne podziękowanie zasłużyły nauczycielki języka polskiego, które włożyły w przygotowanie uczniów swój czas i trud.

14 maja odbędzie się etap wojewódzki tego konkursu, a finały zostaną zorganizowane jesienią w Muzeum im. Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu.

WM

Світ, розфарбований словами

Луцька гімназія № 4 імені Модеста Левицького знову приймала учасників декламаторського конкурсу імені Юліуша Словацького, організованого Волинським об'єднанням вчителів польської мови в Україні імені Габріелі Запольської.

тком польської мови та літератури, культури та освіти, і завжди є там, де вимагає ситуація. (...) Сьогодні ми зустрічаємося вже 14-й раз. (...) Я дуже рада, що постійно зростає кількість нових учасників конкурсу, що ви охоче декламуєте польські вірші. Вважається, що поезія — це світ, розфарбований словами. Намалуйте перед нами цей світ сьогодні».

Читці блискуче виконали це завдання, так, як пропонував Тадеуш Ружевич у своєму вірші, який став гаслом цього річного конкурсу: «я хотів би так говорити / щоб мої слова / через сльози дісталися до блиску посмішок...»

Журі, до складу якого увійшли Оксана Чухнова, Ірина Шмігель і Ядвіга Демчук, вирішило відзначити наступних осіб. У молодшій віковій групі – Анна Смоляр, Юлія Михалюк, Світлана Борисюк, Дарина Віжанська, Анастасія Михальчук, Дарина Джовко, Світлана Муха, Олександра Данильчук, Олександра Бірюкова, Богдан Демчук, Валерія Носок. У старшій групі – Дарина Зубчук, Анна Затіраха, Ольга Козлова, Маргарита Єрмейчук, Катерина Главінська, Анна Муха, Дарія Ковальчук.

Особливої подяки заслуговують вчителі польської мови, які доклали часу та зусиль для підготовки учнів.

14 травня відбудеться обласний етап цього конкурсу, а фінал пройде восени в Музеї імені Юліуша Словацького в Кременці.

WM

Polscy celnicy i pogranicznicy uporządkowali cmentarz

Польські митники й прикордонники впорядкували цвинтар

Polacy z Hrubieszowa posprząтали gruz i wycięli zarośla na starym polskim cmentarzu w okolicach Lubieszowa.

Однієї суботи поляки з Грубешова розчистили від сміття та чагарників старе польське кладовище на окраїні Любешова.

Jak opowiedział proboszcz Kościoła p.w. Św. Cyryla i Metodego (były Klasztor Kapucynów) ksiądz Andrzej Kwiczala, rozmowy o wsparcie w tej dobrej sprawie zostały przeprowadzone wcześniej. W czasie jednego ze spotkań, które odbyło się we wsi Kostiuchówka w rejonie maniewickim, szef służby celnej i jego koledzy z Hrubieszowa, wyrazili chęć poznania miejscowości, gdzie kiedyś uczył się i kształtował swoją osobowość polski bohater narodowy Tadeusz Kościuszko. Zainteresowali się również obiektami historycznymi w tej okolicy. Odwiedzili także cmentarz, miejsce ważne dla każdego, bez względu na narodowość. Ze względu na to, że wspólnota rzymskokatolicka Lubieszowszczyzny jest nieliczna, Polacy wyrazili ochotę do zrobienia dobrej sprawy – poprawy stanu miejsca pochówku osób polskiej narodowości.

Ksiądz proboszcz zamienił się w przewodnika oprowadzając grupę po kościele, przybliżył także przejmujące wydarzenia z minionego wieku, kiedy mordowano ludność polską w Lubieszowie. Pokazał gościom pomieszczenie, gdzie znajdowała się Szkoła Pijarów, w której uczył się Tadeusz Kościuszko i opowiedział o innych zabytkach położonych na terenie miasteczka. Bogata historia Lubieszowa zainteresowała Polaków, więc powiedzieli, że tu jeszcze powrócą, aby bardziej dokładnie ją poznać. Należy powiedzieć, że cmentarz jest w opłakanym stanie. Ogromne stosy gruzu dookoła starych grobów i nieporządek, to objaw braku szacunku dla pamięci zmarłych.

Ksiądz Andrzej Kwiczala dodał, że zdarzały się tu też przypadki wycinania drzew i nawet kradzież nagrobków.

Tamara URIADOWA

Na foto: wspólne pamiątkowe zdjęcie przed Kościołem p.w. Św. Cyryla i Metodego w Lubieszowie

Jak rozpowiastł настоятель римо-католицького храму Св. Кирила й Мефодія (колишній монастир капучинів) ксьондз Анджей Квічала, мова про допомогу в цій добрій справі велася дещо раніше. Під час однієї із зустрічей, що відбувалася в селі Костюхнівка Маневицького райо-

ну, керівник митно-прикордонної служби та його колеги з Грубешова висловили бажання відвідати місцевість, де свого часу навчався та формувався як особистість польський національний герой Тадеуш Костюшко. Зацікавилися вони й іншими історичними пам'ятками, спільними для наших держав. Із огляду на те, що римо-католицька громада Любешівщини надзвичайно малочислена, поляки зголосилися зробити добру справу з благоустрою старовинного місця поховання осіб польської національності.

Настоятель храму провів невелику екскурсію костелом, розповів про ті жахливі події минулого сторіччя, коли винищували польське населення в Любешові. Також показав гостям приміщення, де була школа піярів, у якій навчався Тадеуш Костюшко, розказав про інші історичні пам'ятки, розташовані на території містечка. Багата історія райцентру зацікавила поляків, тож вони висловили сподівання, що приїхати сюди, аби детальніше ознайомитися з нею. На жаль, озвучили й негативні зауваги. Зокрема, про те, що їх вразили величезні купи сміття довкола старих могил, адже це прояв неповаги до пам'яті похованих людей. А ксьондз Анджей Квічала доповнив інформацію повідомленням, що були тут випадки зрізування дерев і навіть викрадення надмогильних плит.

Тамара УРЯДОВА

На фото: знімок на згадку перед костелом Св. Кирила й Мефодія в Любешові

W Łucku gotowano potrawy Rzeczypospolitej

Mieszkańców Łucka częstowano potrawami narodów Rzeczypospolitej. Kucharze ze Lwowa, którzy przyjechali na festiwal do centrum obwodowego Wołynia, są przekonani, że przez kuchnię można znaleźć porozumienie pomiędzy narodami, które kiedyś były częścią jednego wielkiego państwa.

Na Zamku Lubarta w dniach 3–4 maja odbyło się wielkie wydarzenie gastronomiczne – festiwal «Łutsk Food Fest». Organizatorzy postawili sobie za cel odejście od tradycyjnych obchodów z medowuchą i szaszłykami, pokazując rozmaitość ulicznej kuchni.

Prawie 20 uczestników z Łucka i innych miast Ukrainy przygotowało specjalne przepisy na festiwal. Niektóre z restauracji połączyły swoje siły i częstowały gości niezwykle smaczkami.

Te wysiłki opłaciły się: zainteresowanie wśród odwiedzających było olbrzymie. Tylko w pierwszym dniu sprzedano na Zamek ok. 4 tys. biletów.

Symbolicznym stał się fakt, że w murach zamku Wielkiego Księcia Litewskiego Lubarta prezentowano dania narodów Rzeczypospolitej. Lwowski Klub Kulinarny «Zdorowja I Spokij» ugotował dla mieszkańców Łucka żurek, flaczki, kiszki oraz inne potrawy.

«Wybraliśmy głównie polskie dania, chociaż flaczki (we Lwowie – rubci) były rozpowszechnione na całym terytorium Galicji tak Wschodniej (Lwów), jak i Zachodniej (Kraków). We Lwowie zawsze ta potrawa była popularna. Mimo, że Polska to nasz najbliższy sąsiad, to jej kuchnia u nas nie jest bardzo znana. Teraz we Lwowie, w wielu miejscach gotują rubci, robią to ciekawie, na różne sposoby. Ale postanowiliśmy zrobić to zupełnie inaczej. Znaleźliśmy w starej książce przepisy: żurek, flaczki po lwowsku, kiszki. Autorką tej książki jest Maria Dyszlowa, która była dyrektorką szkoły gospodarstwa domowego we Lwowie» – mówił prezes klubu kulinarnego Kostiantyn Kowalyszyn.

Kostiantyn Kowalyszyn powiedział, że taki wybór potraw na festiwalu jest motywowany niechęcią orientowania się na postradziecką przestrzeń. «Znudziło się jedzenie dań w stołówce bez nazwy, bez pochodzenia, bez korzeni, bez historii, bez znaczenia, albo sushi, spaghetti, pasta i pizza. Cały świat interesuje się już czymś innym, a my dopiero zaczynamy się zachwycać – mówił on. – Są bardzo stare tradycyjne potrawy, takie jak na przykład barszcz ukraiński czy galuski. One również

reprezentują kuchnię narodów Rzeczypospolitej, dlatego że Litwa, Białoruś, Ukraina, Polska były częściami jednego wielkiego państwa».

Różnie układała się historia, nie zawsze była ona poprawna, ale obecnie nie ma większych lobbystów interesów Ukrainy w Europie, niż Polska i Litwa. I – co najważniejsze – to jedność kultur, poglądów, interesów tym bardziej kieruje nas do tego zjednoczenia. Kostiantyn Kowalyszyn i jego koledzy uważają, że kuchnia to jedna z możliwości porozumienia się między narodami. «Przepisywanie historii nie ma sensu i jest zbędne. Musimy zaakceptować rzeczywistość i rozwijać się razem, wspierając się nawzajem. A kuchnia, gotowanie – to doskonała okazja do jedności i porozumienia» – mówił prezes Lwowskiego Klubu Kulinarного.

O tym, że kuchnia narodów Rzeczypospolitej spodobała się mieszkańcom Łucka, świadczy fakt, że w pierwszym dniu festiwalu kucharze sprzedali większą część przygotowanych potraw. Być może jest to znak, że właśnie w taki sposób Ukraińcy zamyśliwali priorytety kulinarne i geograficzne.

Władysława ŻORNIAK

У Луцьку готували страви Речі Посполитої

Лучан частували стравами народів Речі Посполитої. Львівські кулінари, які приїхали фестивалити до обласного центру Волині, переконані: через кухню можна знайти взаєморозуміння між народами, які колись входили до однієї великої держави.

тин Ковалишин. – Хоча Польща – це найближчі наші сусіди, їхня кухня не так відображена у Львові. Зараз багато де у Львові роблять рубці, цікаво готують, по-різному. Але ми вирішили робити геть по-своєму. Знайшли в старій книжці рецепти: журек, флячки польвівські, кишка. До речі, авторкою цієї книжки є Марія Дишльова, вона була директоркою школи домашнього господарства у Львові».

Костянтин Ковалишин розповів, що такий вибір страв для фестивалю мотивований небажанням орієнтуватися, зокрема і в їжі, на пострадянський простір. «Набридла столовська їжа без назви, без походження, без коріння, без історії, без сенсу або суші, спагеті, паста і піца. Весь світ перехворів цим, а ми тільки починаємо захоплюватися, – каже він. – Є дуже старі традиційні страви, такі, як, наприклад, український борщ, галушки. Вони теж належать до кухні народів Речі Посполитої, оскільки Литва, Білорусь, Україна, Польща – це країни, які входили в одну велику державу».

По-різному складалася історія, не завжди вона була райдужною, але зараз немає більших лобістів українських інтересів у Європі, ніж Польща й Литва. І головне – ця спільність культур, поглядів, інтересів тим більше підтовхує нас до цього єднання. Костянтин Ковалишин і його колеги вважають, що кухня – це одна з можливостей порозуміння між народами. «Історію переписувати сенсу немає й не потрібно. Треба приймати реалії та розвиватися всім разом, підтримуючи один одного. А кухня, кулінарія – це прекрасний привід для єднання і взаєморозуміння», – запевняє президент Львівського кулінарного клубу.

До речі, як показник того, що кухня Речі Посполитої таки прийшла до душі лучанам, стало те, що кулінари продали левову частку приготованого ще в перший день фестивалю, залишивши тільки трохи їжі на другий. Можливо, це перший дзвіночок того, що, хоча б у гастрономічному плані українці визначилися з кулінарно-географічними пріоритетами.

Владислава ЖОРНЯК

У замку Любарта 3–4 травня відбувалося грандіозне гастрономічне дійство – фестиваль їжі «Łutsk Food Fest». Організатори поставили собі за мету відійти від традиційних свят із медовою та шашликами, натомість показати різноманіття вуличної кухні.

Майже 20 учасників із Луцька та інших міст України готували рецепти страв спеціально для фестивалю. Деякі з ресторанів об'єднувалися, щоб тішити гостей незвичними смаколикami.

Такі старання виправдали себе: ажіотаж серед відвідувачів був просто шалений. Тільки першого дня продали 4 тисячі квитків у замок.

Дуже символічно, що у стінах древнього замку литовського князя Любарта презентували страви народів Речі Посполитої. Львівський кулінарний клуб «Zdorowja I Spokij» приготував для лучан журек, флячки, кишку та інші страви.

«Ми обрали здебільшого польські страви, хоча флячки (по-львівськи – рубці) розповсюджували на всій території Галичини: на Східній (Львів), Західній (Краків). У Львові вони завжди були популярні, – розповідає президент кулінарного клубу Костян-

W Czortkowie – polskie filmy У Чорткові – польські фільми

26 kwietnia z inicjatywy dyrektora Centrum Kultury i Języka Polskiego Natalii Iwanciw w Czortkowie, rozpoczął się przegląd polskich filmów.

Członkowie organizacji i wszyscy, którzy chcą zapoznać się z polskim kinem, będą mogli zobaczyć najciekawsze polskie filmy z ostatnich lat w reżyserii m.in. Jerzego Hoffmana, Arjuna Talwara, Michała Szczęśniaka, Pawła Łozińskiego i innych.

Pierwszy film obejrzą w Centrum, to «Bitwa Warszawska. 1920», opowiadający o wydarzeniach z czasów wojny polsko-bolszewickiej. Na pokazie

byli obecni członkowie Towarzystwa, przedstawiciele społeczności katolickiej, m.in. księża Marian Popelarz i Roman Łysak.

Organizatorzy planują emisję filmów w każdą niedzielę w przeciągu trzech miesięcy w Centrum Kultury i Języka Polskiego.

Wiktoria IWANCIW

26 квітня з ініціативи директора Центру культури і польської мови Наталії Іванців у Чорткові розпочалися щонедільні перегляди польських фільмів.

Члени товариства та всі, хто бажає ознайомитися з польським кіно, матимуть можливість переглянути найяскравіші та найбільш резонансні польські фільми, зняті протягом останніх років режисерами Єжи Гофманом, Ар'юном Тальваром, Міхалом Щесняком, Павлом Лозінським та іншими.

Першим фільмом, який подивилися в центрі, стала картина «Битва Варшавська. 1920», що розповідає про по-

дії польсько-більшовицької війни. На перегляді були присутні члени товариства, представники римо-католицької спільноти, зокрема отці Мар'ян Попеляж та Роман Лисак.

Організатори планують проводити такі покази щонеділі протягом трьох місяців. Перегляди відбуватимуться в приміщенні Центру культури і польської мови.

Вікторія ІВАНЦІВ

Informacja wołyńska Волинська інформація

Протягом 1–3 травня з літаків проводили аерофотознімання Луцька. Фото використовують для коригування генерального плану міста.

.....

W dniach 1–3 maja wykonywano zdjęcia powierzchni Łucka, które następnie zostaną wykorzystane do korygowania generalnego planu miasta.

.....

У Кременці та Дубні під патронатом ЮНЕСКО відбувся міжнародний пленер «Краєвиди Волині». Його учасниками стали художники з України, Сирії, Молдови та Ісландії.

.....

W Krzemieńcu i Dubnie pod patronatem UNESCO przeprowadzono warsztaty plenerowe «Widoki Wołynia». Uczestniczyli w nim malarze z Ukrainy, Syrii, Mołdowy oraz Islandii.

.....

У Любомлі знищили пам'ятку історії – будинок, у якому в 1898 р. народилася українська акторка театру та кіно Наталія Ужвій.

.....

W Lubomli zniszczono zabytkowy budynek, w którym w roku 1898 przyszła na świat ukraińska aktorka teatralna i filmowa Natalia Użwij.

.....

Експерти з Ради Європи та Європейського Союзу в рамках проекту «Урбаністичні стратегії в історичних містах, скеровані громадами» допомагають створити бізнес-план розвитку культурної спадщини Луцька.

.....

Eksperci z Rady Europy i UE w ramach projektu «Urbanistyczne strategie w zabytkowych miastach zorientowane na społeczność» pomagają w tworzeniu biznesplanu rozwoju dziedzictwa kulturowego Łucka.

.....

У Луцьку відбувся практичний семінар «Як вийти на ринки Європейського Союзу?» Захід було проведено в рамках проекту «Угода про Асоціацію з ЄС: нові можливості для бізнесу України».

.....

W Łucku odbyły się warsztaty pt. «Jak wejść na rynki UE?». Zostały one zorganizowane w ramach projektu «Umowa stowarzyszeniowa z UE: nowe możliwości dla ukraińskiego biznesu».

Jak w Polsce walczą z ogniem

Чwartego maja katolicy czczą świętego Floriana, który jest patronem strażaków. W tym samym dniu na świecie obchodzi się Międzynarodowy Dzień Strażaka. Poniższy tekst opowiada o codzienności polskich strażaków ochotników.

Ochotnicza Straż Pożarna to ogólnopolska samorządowa stała organizacja społeczna, posiadająca osobowość prawną. Na centralnym poziomie instytucją kieruje Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. W całym kraju istnieje sieć terenowych oddziałów Związku, rozmieszczonych zgodnie z podziałem administracyjnym państwa: 16 ośrodków wojewódzkich, 339 powiatowych, 2229 gminnych. Raz na cztery lata odbywają się wybory kierowników i członków tych jednostek, w których uczestniczą wyłącznie jej członkowie i delegaci z ośrodków niższego szczebla.

Każdy lokalny ośrodek ochotniczej straży pożarnej jest osobnym związkiem, zarejestrowanym w odpowiedniej instytucji samorządu lokalnego.

Najstarsza drużyna ochotniczej straży pożarnej w Polsce powstała 150 lat temu

Struktura Związku Ochotniczych Straży Pożarnych składa się z 16 380 komend, do których należy około 700 tys. członków. Średnio liczba członków związku w gminie stanowi 1,5-3% ogólnej liczby mieszkańców. 70-80% z nich ma prawo udziału w gaszeniu pożarów oraz i innych akcjach. Reszta to kobiety, honorowi członkowie, drużyny młodzieżowe. Pierwsze ochotnicze straże pożarne na ziemiach polskich były rejestrowane w drugiej połowie XIX wieku, najstarsza została założona około 150 lat temu. We współczesnej postaci Ochotnicza Straż Pożarna powstała w Polsce w roku 1991.

Każda komenda OSP posiada własną chorągiew, z wizerunkiem patrona strażaków - Świętego Floriana oraz herbem miasta lub powiatu. Chorągwie zdobі napis: «Bogu na chwałę, Bliźniemu na ratunek».

Wśród ochotników jest wielu emerytów

Podczas gaszenia pożarów strażacy ochotnicy podlegają komendom jednostek państwowych, jeśli biorą one udział w akcji gaśniczej. Jednak dzięki rozgałęzionej sieci oddziałów ochotniczych, obecnych w niemal każdej gminie oraz nowoczesnemu wyposażeniu, oddziały te są w stanie likwidować proste pożary bez zaangażowania komend państwowych. Wielu spośród zawodowych strażaków należy do oddziałów ochotniczych we wsiach i miastach, gdzie mieszkają. Zdarza się, że nie będąc na służbie, wyjeżdżają do gaszenia pożarów samochodami OSP. Ochotnikami zostaje też wielu emerytowanych pracowników Państwowej Straży Pożarnej i policji.

Najlepsze jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej – prawie 4 tys. drużyn, włączono do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Każda ma do dyspozycji 2-3 wozy strażackie. Oddziały te są angażowane do likwidacji złożonych pożarów, wypadków, katastrof nawet poza granicami obszaru administracyjnego, na którym są położone.

Aby wejść do Krajowego Systemu, jednostka powinna być wyposażona w ogrzewany garaż, minimum dwa samochody zabezpieczone sprzętem ratunkowym; musi posiadać możliwość zdalnego włączenia sygnału alarmowego z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, do której są kierowane telefony wszystkich, dzwoniących pod numer 998; a także dysponować dwunastoma wyszkolonymi strażakami i czterema kierowcami. Ochotnicy powinni być wyposażeni w odzież ochronną oraz sprzęt ratowniczy, posiadać ubezpieczenia, systematycznie szkolić się w ośrodkach powiatowych lub wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej, a także powinni być kontrolowani pod kątem zdolności do służby oraz stanu zdrowia. Co roku na utrzymanie każdej takiej komendy z państwowego budżetu wydaje się 10-15 tys. złotych. Do włączania się w Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy jednostki OSP stymuluje fakt, że mimo, iż położone w niewielkich miejscowościach i wsiach, są one wyposażone tak samo, jak państwowe komendy wojewódzkie.

Dlaczego strażacy wożą dziecięce zabawki?

Częścią wyposażenia w samochodach strażackich są pluszowe zabawki. Służą one do uspokajania dzieci, które stały się ofiarami wypadków. Pozwalają też przełamać dziecięcy strach przed strażakiem w mundurze i w ten sposób pomagają w ewakuacji najmłodszych.

Sygnał o pożarze lub innym zagrożeniu dociera do ochotniczej straży pożarnej od dyspozytora z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej. Jeśli oddział należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, to dyspozytor włącza pilotem elektryczną syrenę umieszczoną na budynku siedziby drużyny ochotniczej, by jak najszybciej zebrać strażaków gotowych do akcji. Ochotnicy zakładają ubrania i biorą sprzęt, a dyżurny, korzystając z łączności radiowej z komendą powiatową, powinien zdobyć dokładny adres zdarzenia. Średnio zbiórka i wyjazd drużyny ochotników trwa około 10-15 minut. Ochotnicy otrzymują od dyżurującego dyspozytora sygnał na komórki, wpisane do specjalnej bazy danych operatorów sieci komórkowych.

Tak naprawdę, czego polscy strażacy nie

ukrywają, zebrać ochotników na sygnał «alarm» nie jest łatwo. W ciągu dnia wielu ochotników pracuje, niektórzy mogą w ogóle nie zjawić, dlatego zdarza się, że na akcję jedzie 2, 3 lub 5 strażaków.

Kierowca i strażak drużyny OSP we wsi Wilków Polski województwa mazowieckiego Zbigniew Wasilewski opowiada: «Każdy z nas ma podstawowe miejsce pracy, a straż pożarna jest naszym hobby. Każdy ma własną sprawę w domu, ale jeśli słyszy, że jest pożar, szybko przyjeżdża i wie, co powinien zrobić».

W dniach wolnych od pracy, wieczorem i w nocy, pojawia się inny problem – po usłuszeniu sygnału ochotnicy zostawiają swoje domowe sprawy i pędzą na komendę. Może ich przyjechać tak wielu, że wszyscy nie mieszczą się w samochodzie. Wówczas priorytet wyjazdu na akcję mają ci, którzy nie zmieścili się w samochodzie ostatnio. Żony ochotników żartują nawet, że w domu też przydałaby im się syrena, która wzywałaby męża z komendy do domu.

Przejażdżka strażackim quadem

Za udział w likwidacji pożarów i innych sytuacji kryzysowych ochotnicy otrzymują wynagrodzenie około 10-15 złotych na godzinę. Oczywiście jest to suma symboliczna i większość ochotników przeznacza całość lub połowę wynagrodzenia na rozwój stowarzyszenia. Pod koniec roku, w każdym ośrodku odbywają się zebrania, na których podsumowuje się działalność OSP. Przychodzą na nie strażacy z żonami i dziećmi. Z reguły takie spotkanie kończy się wspólną kolacją, śpiewami i tańcami. W zebraniach tradycyjnie biorą udział drużyny

Як борються з вогнем у Польщі?

4 травня католики вшановують Святого Флоріана, котрий є патроном пожежників. У цей же день у світі відзначають Міжнародний день пожежника. Про будні польських добровольців-вогнеборців розповідає поданий матеріал.

Добровільна пожежна охорона – це загальнопольська, самоврядна, постійна організація зі статусом юридичної особи та некомерційної організації. На центральному рівні її керівництво здійснює Спілка добровільних пожежних товариств. Спілка має місцеві відділення управління відповідно до адміністративного поділу держави: 16 – воєводських, 339 – повітових, 2 229 – гмінних осередків. Один раз на 4 роки відбуваються вибори керівників цих органів управління виключно її членами та делегатами нижчих осередків.

Кожний місцевий осередок Добровільного пожежного товариства – окреме об'єднання, зареєстроване у відповідному органі місцевої влади.

Найстаріша добровільна пожежна команда в Польщі з'явилася 150 років тому

Загалом у структурі Спілки добровільних пожежних товариств є 16 380 пожежних команд, у яких нараховується близько 700 тис. членів. У середньому кількість членів спілки у гміні складає 1,5-3 % від загальної кількості мешканців. Із них 70-80 % мають право брати участь у гасінні пожеж та ліквідації інших ситуацій, решта – жін-

та катастроф навіть поза межами території, де вони розташовані.

Щоб команда була включена до загальнодержавної системи, вона повинна бути забезпечена опалюваним гаражем, мінімум двома пожежними автомобілями з рятувальним обладнанням, можливістю дистанційного увімкнення сигналу «Тривога» з державної пожежної команди і рятувального центру, куди надходять дзвінки за номером «998», 12 навченими бійцями, 4 водіями. Особовий склад повинен бути забезпечений вогнезахисним одягом і рятувальним спорядженням, застрахований від ризиків та систематично проходити навчання в Державній пожежній охороні повітових центрів або міст, а також перевірку фахових навичок та стану здоров'я. Щороку на утримання кожної такої команди з центрального бюджету Головного управління пожежної охорони Польщі виділяють додатково 10-15 тис. злотих. Це стимулює добровільні пожежні команди приєднуватися до державної системи. Оснащені вони так само, як і державні частини, хоча державні розташовані у воєводських та повітових містах, а добровільні команди – у селах та селищах.

Навіщо пожежники возять із собою дитячі іграшки?

У спеціальних машинах пожежників є м'які дитячі іграшки. Вони служать для заспокоєння дітей, котрі потрапили в ДТП, чи для того, щоб дитина не злякалася пожежника в уніформі та пішла до нього на руки, якщо її потрібно евакуювати.

Сигнал про пожежу чи іншу ситуацію надходить до добровільної пожежної частини від чергового диспетчера з повітової державної частини, куди надходять повідомлення за номером телефону «998». Якщо підрозділ належить до Державної пожежно-рятувальної системи, то диспетчер вмикає на пульті електричну сирену, розташовану біля добровільної частини, і вона тривожним сигналом збирає в підрозділі всіх, хто в цей час може відгукнутись на чуже горе. Добровольці одягають спорядження, а старший зміни повинен радіозв'язком із центру повіту отримати точну адресу місця події, куди направляють автомобіль. У середньому на збір та виїзд команди добровольців витрачається 10-15 хвилин. Добровольці-пожежники отримують сигнал від чергового диспетчера на свої мобільні телефони, що занесені у спеціальну базу даних операторів.

Насправді, й польські пожежники цього не приховують, зібрати добровольців за сигналом «Тривога» непросто. Вдень багато добровольців працюють, дехто може взагалі не прийти, тому в машині можуть виїхати 2-3 або 5 пожежників.

Водій та пожежник-добровольць команди в селі Вількув Польський Мазовецького воєводства Збігнев Василевський зазначає: «Кожен із нас має основне місце праці, а пожежна охорона – це наше хобі. Кожен має господарські справи, але як чує, що пожежа, то швидко приїжджає і знає, що має робити».

У неробочі дні, ввечері та вночі існує інша проблема – почувши сигнал збору, добровольці залишають свої домашні справи й «летять» до частини. Їх може приїхати стільки, що всі не вміщаються в автомобіль, тоді пріоритет виїзду на «акцію» мають ті, хто не помістився в машину минулого разу. Дружини добровольців навіть жартують, що їм теж потрібно поставити таку сирену вдома, щоб кликати чоловіка з частини додому.

На пожежному квадроциклі може проїхатися навіть дитина

За участь у ліквідації пожеж та інших кризових ситуацій добровольці одержують винагороду в розмірі 10-15 злотих за годину. Зрозуміло, що це символічна сума, і більшість добровольців всю або половину платні одразу залишає в товаристві на його розвиток. Наприкінці року в кожному осередку відбуваються звітні збори. На них пожежники-добровольці приходять із дружинами та дітьми. Як правило, така зустріч закінчується спільною вече-

мłodzieżowe oraz honorowi członkowie drużyny, którzy już nie biorą udziału w akcjach. Ich mundury zdobią dziesiątki medali i wyróżnień (takie same dostawali jeszcze ich babcie i dziadkowie).

Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej to centrum, wokół którego kręci się życie wsi. Tu są sale, w których urządzi się wesela, uroczystości, tu też żegna się zmarłych, organizuje zebrania i konferencje, tu spotykają się przyjaciele. Jednostki posiadają pokoje hotelowe, które podróżujący mogą wynajmując za skromną opłatą. Każdego strażaka, przybywającego z dowolnego państwa, zawsze tu przyjmą, nakarmią i zapewnią nocleg. W wielu wiejskich ośrodkach OSP są też specjalne sale komputerowe z dostępem do sieci, z których również można skorzystać nieodpłatnie.

W celach promocyjnych Ochotnicza Straż Pożarna co roku organizuje liczne imprezy dla wszystkich mieszkańców miast i wsi. Najbardziej rozpoznawalną wśród nich to Piknik rodzinny, organizowany co roku 11 września. W czasie takich imprez odbywają się pokazy współczesnej i dawnej techniki ratowniczo-gaśniczej oraz sprzętu ratowniczego. Każdy – i dorośli, i dziecko może posiedzieć w kabinie samochodu, obejrzeć miasto z podnośnika pożarowego, przymierzyć kask strażacki i mundur, sprzęt do nurkowania, podać wodę do gaszenia płonącego domu lub lasu, spróbować znaleźć osobę w zadymionym pomieszczeniu, poznać psa – ratownika, przejechać się strażackim quadem.

Польscy ochotnicy wydają pismo i grają w orkiestrach

Związek Ochotniczych Straży Pożarnych w Polsce wydaje czasopismo «Strażak», produkuje szerokie spektrum upominków i materiałów promocyjnych, prowadzi stronę internetową i portal w celu nauczania zasad bezpieczeństwa życia i pracy dzieci i dorosłych, organizuje masowe imprezy i spotkania dotyczące tych tematów.

Członkowie Związku założyli ponad 800 orkiestr dętych oraz 400 zespołów artystycznych, które prezentują swoje talenty podczas licznych imprez masowych, dni miast, świąt państwowych etc.

Jak mówi zastępca przewodniczącego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Polski Zbigniew Kaliszek: «Według wyników działalności i na podstawie oceny społecznej, Ochotnicza Straż Pożarna od 15 lat zajmuje pierwsze miejsce w rankingu, wśród innych organizacji pozarządowych. Ochotnicza Straż Pożarna aktywnie pracuje nad tym, by młodzież wstępowała do jej szeregów. W Polsce jest prawie 7,5 tysięcy drużyn młodzieżowych, w których zarejestrowano 90 tys. młodych strażaków. Każda drużyna strażacka (wojewódzka, miejska, powiatowa) ma honorowy obowiązek wydania książki o swojej historii, w której należy upamiętnić wszystkich członków organizacji lokalnej, ich zasługi i codzienne bohaterstwo».

W powiecie nowodworskim działa 21 oddział OSP

O cechach szczególnych działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Nowym Dworze Mazowieckim opowiedział nam szczegółowo zastępca przewodniczącego ośrodka powiatowego Bogdan Markowski.

W skład powiatu wchodzi miasto Nowy Dwór Mazowiecki (28 tysięcy mieszkańców) oraz pięć gmin. Wielkość powiatu to 700 km², liczba mieszkańców – 78 tys. osób.

W powiecie działa jedna jednostka Państwowej Straży Pożarnej, licząca 50 członków, w tym na dyżurze całodobowym przebywa co najmniej 10 osób oraz 3 jednostki sprzętu ratowniczo-gaśniczego. Istnieje tu 21 oddziałów ochotniczej straży pożarnej bez dyżurów całodobowych, w tym w mieście Nowy Dwór – dwa oddziały OSP. Ogólnie w powiecie jest 570 strażaków ochotników. Spośród nich 20% pracuje w państwowych oddziałach Straży Pożarnej, a po służbie w czasie wolnym są do dyspozycji oddziały OSP.

W roku 2014 w powiecie zarejestrowano 1141 pożarów i drobnych zapaleń. Oddziały, które nie należą do Krajowego Systemu, w 2014 roku brały udział w likwidacji 249 pożarów, czyli około 25% ogólnej liczby. W zeszłym roku w wyniku pożarów 20 obywateli doznało obrażeń, żadna osoba nie zginęła. W czasie innych zdarzeń w powiecie zginęło 6 obywateli.

Robert Kołodziej, kierownik warty państwowej jednostki straży pożarnej w mieście Nowy Dwór Mazowiecki, stwierdza: «Ochotnicy dobrze nam pomagają, a co najważniejsze – sobie, we własnych gminach, ponieważ dobrze znają swoje miejscowości. W większości

przypadków organizują ewakuację ludzi, likwidują podstawowe zagrożenie i prowadzą rozbiórkę konstrukcji».

W jednej z drużyn OSP w Nowym Dworze Mazowieckim zrzeszonych jest 54 strażaków-ratowników, w tym 8 kobiet. Drużynę usytuowano w siedzibie państwowej komendy strażackiej w budynku o wymiarach 25x15 metrów, największą część której zajmuje garaż. Stoją tu: samochód strażacki, dwie łodzie motorowe, dwa quady, przyczepa ze sprzętem strażackim i wyposażeniem technicznym, osobne miejsce przeznaczone jest na wyposażenie gaśnicze i podwodne. Wszystko zostało zakupione i wybudowane ze środków władz miejskich i powiatowych.

W składzie drużyny został stworzony niezależny dobrowolny oddział poszukiwawczo-ratunkowy, do którego weszło trzech kynologów i pięć psów. Są oni gotowi w każdym momencie ruszyć na poszukiwania zaginionej osoby, a takich przypadków co roku jest około dwudziestu.

Najczęściej rodzina zaginionej alarmuje służby ratunkowe wieczorem, więc ochotnicy-poszukiwacze wykonują swoje obowiązki nocą. Wyszkolonym psem zakłada się specjalne naszyjniki ze świetlnym i elektronicznym sygnalizatorem, a ratownicy idą za nimi korzystając z nawigacji GPS. Całą historię poszukiwania można dzięki temu odtworzyć, wydrukować i dołączyć do sprawy, która jest przekazywana policji.

Czy wołyńscy strażacy skorzystają z polskiego doświadczenia?

Jak zaznaczył pełniący obowiązki kierownika zarządu Państwowej Służby ds. Sytuacji Nadzwyczajnych Ukrainy w obwodzie wołyńskim podpułkownik służby obrony cywilnej Rostysław

Demczuk, reforma dotycząca decentralizacji władzy, pozwoli na zapewnienie należytego zakresu finansowania oddziałów Ochotniczej Straży Pożarnej z budżetów lokalnych. Ratownicy obwodu już dzisiaj zaczynają pracę w kierunku stworzenia Ochotniczych Straży Pożarnych na bazie już istniejących oddziałów lokalnej straży pożarnej i będą inicjować wprowadzenie zmian do odpowiednich aktów prawnych. To pozwoli jednostkom władzy lokalnej angażować do likwidacji pożarów i ratownictwa członków OSP. Konieczne będą odpowiednie szkolenia i system kontroli wiedzy zgodny z wymogami zawodu strażak-ratownik prowadzony na bazie punktów szkoleniowych lokalnych oddziałów Państwowej Służby ds. Sytuacji Nadzwyczajnych w określonym trybie. Należy na poziomie prawnym określić tryb bezpłatnego lub ułatwionego przekazywania i rejestracji techniki strażacko-ratunkowej i wyposażenia dla oddziałów Ochotniczej Straży Pożarnej od obywateli, instytucji i organizacji, a także od jednostek OSP i innych organizacji pozarządowych państw obcych, w pierwszej kolejności – Polski.

Włodimir NESTEROW,
rzecznik prasowy Zarządu Państwowej Służby ds. Sytuacji
Nadzwyczajnych w obwodzie wołyńskim

Foto: Nowy samochód strażacki Ochotniczej Straży Pożarnej w Wilkowie Polskim w województwie mazowieckim; strażacy-ochotnicy są dobrze wyposażeni i wyszkoleni; wśród członków OSP jest wiele kobiet.

reju, piosnkami ta tanca. W zbora obow'язково беруть участь молодіжні команди та почесні члени товариства, які вже не працюють під час «акцій». Їхні мундири прикрашають десятки медалей та відзнак (такими ж нагороджували ще їхніх діdів та батьків).

Добровільна пожежна частина в селі – це вісь, навколо якої крутиться життя. Тут є зали, де гуляють весілля, відзначають урочисті події та проводжають в останню путь померлих, проводять збори й конференції, зустрічаються друзі. При частинах є 3–5 кімнат готельного типу, які подорожні можуть винайняти за невелику плату. Пожежника з будь-якої країни тут завжди зустрінуть і безкоштовно нагодують та дадуть нічліг. У багатьох пожежних частинах у селі є спеціальні кімнати з декількома потужними комп'ютерами та вільним доступом до Інтернету, якими можна безплатно користуватися.

Для популяризації свого руху Добровільне пожежне товариство щороку організовує численні масові заходи для всіх мешканців міст і сіл. Найбільш відомий серед них – «Сімейний пікнік», що проводиться щороку 11 вересня. Під час таких заходів відбуваються покази сучасної та старовинної пожежно-рятувальної техніки, спорядження та рятувальних засобів. Кожен, і дорослий і дитина, може посидіти в кабіні машини, оглянути місто з люльки пожежного підйомника, одягнути пожежний шолом та вбрання, приміряти водолазне спорядження, подати воду на гасіння хатинки чи лісу, «охвачених вогнем», спробувати знайти людину в задимленому середовищі, познайомитися з собаками-рятувальниками, проїхатися на пожежному квадроциклі тощо.

Польські пожежники-добровольці видають журнал і грають в оркестрах

Добровільне пожежне товариство Польщі здійснює випуск журналу «Strażak», широкого спектру сувенірної та поліграфічної продукції для популяризації професії пожежника, забезпечує функціонування веб-сайту та Інтернет-порталу для дистанційного навчання населення правил безпеки життєдіяльності, проведення масових громадських заходів із цих питань.

Члени товариства організували понад 800 оркестрів духової музики та 400 артистичних колективів, можливості яких активно використовують під час численних масових заходів, днів міст, державних свят тощо.

Як сказав заступник голови Добровільного пожежного товариства Польщі Збігнєв Калішек: «За результатами діяльності та на основі громадського оцінювання, Добровільне пожежне товариство Польщі протягом 15 років займає перше місце в рейтингу серед інших громадських організацій. Добровільне пожежне товариство активно працює над залученням до своїх лав молоді. В Польщі нараховується майже 7,5 тис. молодіжних дружин, де зареєстровано 90 тис. юних пожежників. Кожна пожежна команда (воєводська, міська чи повітова) має за почесний обов'язок видати книгу про свою історію, де згадують всіх членів осередку товариства, їхні заслуги та героїчні будні».

У Новодворському повіті діє 21 підрозділ добровільної пожежної охорони

Про особливості діяльності Добровільної пожежної служби в Новодворському повіті Мазовецького воєводства нам детально розповів

заступник голови повітового осередка Богдан Марковський.

Повіт складається з міста Новий Двур Мазовецький (повітовий центр з населенням 28 тис. чоловік) та п'яти гмін. Площа повіту складає 700 км², населення – 78 тис. чоловік.

У повіті нараховується одна державна пожежна частина, кількість особового складу – 50 осіб, із них на цілодобовому чергуванні перебувають не менше 10 чоловік та 3 одиниці пожежно-рятувальної техніки. Тут діє 21 підрозділ добровільної пожежної охорони без цілодобового чергування, з них у місті Новий Двур – два підрозділи добровільної пожежної охорони. Загалом у повіті є 570 добровольців-пожежників. 20 % цієї кількості працюють у державних пожежних частинах, а після служби, у вільний час, є добровільними пожежниками.

У 2014 р. в повіті зафіксовано 1 141 пожеж і невеликих загорянь. Частини, які не входять до державної системи, у 2014 р. брали участь у ліквідації 249 пожеж, що складає приблизно 25 % від загальної кількості. За минулий рік під час пожеж отримали травми 20 громадян, жодна людина не загинула. Під час інших подій у повіті загинуло 6 громадян.

Роберт Колодейський, керівник варті державної пожежної частини в місті Новий Двур Мазовецький, зізнається: «Добровольці добре нам допомагають, але головне – собі, у своїх гмінах, адже проживають у селах та добре знають місцевість. У більшості випадків вони проводять і евакуацію людей, і ліквідують основну загрозу, здійснюють розбирання конструкцій».

В одному з добровільних пожежних підрозділів міста Новий Двур Мазовецький є 54 пожежників-рятувальників, серед яких 8 жінок. Команда дислокується на території державної повітової пожежної команди в будівлі розміром 25x15 метрів, де основну площу займає гараж. Тут стоїть пожежний автомобіль, два моторні човни, два квадроцикли, причіп із технічним інвентарем та обладнанням, окрема площа виділена для пожежного й водолазного спорядження. Все куплено і збудовано за кошти міської та повітової влади.

У складі команди створено окремий добровільний рятувально-пошуковий підрозділ, до складу якого входять троє кіннологи та п'ять собак. Вони готові будь-якої хвилини вирушити на пошуки людини, яка загубилася, а таких випадків щороку реєструють близько двох десятків.

Найчастіше рідні тих, хто заблукав, б'ють на сполох увечері, отож доводиться добровольцям-рятувальникам виконувати пошуки в темну пору доби. Навченим собакам надягають спеціальні нашийники зі світловими та електронними маяками, а рятувальники йдуть услід за ними за допомогою GPS-навігатора. Весь процес пошуку людини пізніше роздруковують і долучають до справи, яку передають поліції.

Чи використовують польський досвід волинські вогнеборці?

Як зазначив тимчасовий виконувач обов'язків начальника управління ДСНС України у Волинській області підполковник служби цивільного захисту Ростислав Демчук, реформа щодо децентралізації влади дозволить забезпечити належний об'єм фінансування підрозділів добровільної пожежної охорони з бюджетів місцевих рівнів для захисту життя людей і майна територіальних громад. Рятувальники області вже сьогодні розпочинають роботу зі створення добровільних пожежних команд на базі дійсних підрозділів місцевої пожежної охорони й будуть ініціювати внесення змін у відповідні законодавчі акти. Це дозволить органам місцевої влади залучити до проведення робіт із ліквідації пожеж та рятування людей членів добровільних пожежних дружин, які пройшли відповідне навчання та перевірку знань за фахом «пожежний-рятувальник» на базі навчальних пунктів територіальних підрозділів ДСНС України у встановленому порядку. Потрібно на законодавчому рівні визначити порядок (механізм) безкоштовної або спрощеної передачі та постановки на облік пожежно-рятувальної техніки та обладнання для підрозділу добровільної пожежної команди від громадян, установ та організацій, а також від осередків Добровільного пожежного товариства та інших громадських організацій іноземних держав, передусім Польщі.

Володимир НЕСТЕРОВ, начальник сектору зв'язків із ЗМІ та роботи з громадськістю Управління ДСНС у Волинській області

На фото: Новий пожежно-рятувальний автомобіль добровільної пожежної команди села Вількув Польського воєводства; пожежники-добровольці добре підготовлені та забезпечені; серед членів добровільного товариства чимало жінок.

Europejskie standardy w biznesie wołyńskim

Європейські стандарти у волинському бізнесі

Niemiecka jakość na Ukrainie nie jest mitem, lecz faktem. We wsi Rowanci pod Łuckiem działa fabryka «Kromberg & Schubert», gdzie są produkowane sieci elektryczne do samochodów takich marek jak: Volkswagen, Mercedes, BMW, Audi. Produkcja jest eksportowana wyłącznie na rynki UE.

Dyrektor Łuckiego Rejonowego Urzędu Pracy Iryna Owadiuk poinformowała, że sp. z o.o. «Kromberg & Schubert» wśród przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym, zarejestrowanych w rejonie łuckim, jest liderem w zakresie zatrudnienia mieszkańców Wołynia. Firma zatrudnia także przesiedleńców z Krymu i wschodu Ukrainy, a w okresie wakacyjnym przyjmuje do pracy studentów.

O przedsiębiorstwie opowiedzieli dyrektor techniczny «Kromberg & Schubert Ukraina» Sławomir Kaczmarek i dyrektor finansowy Oleksandr Szawarski. Po terenie fabryki oprowadziła nas sekretarz prasowy Tetiana Jemirowa.

Sławomir Kaczmarek pochodzi z Wrocławia, obecnie pracuje na Wołyniu. Jest przekonany, że Europa potrzebuje produkcji z Ukrainy.

«Istnieje wiele mitów o tym, że nie powinniśmy nic robić, bo Unia i tak nas przyjmie. Powinniśmy jeszcze dużo pracować, aby pokazać Europie, że nie odstajemy od nich. Jako Polak mogę powiedzieć, że zachodnia Ukraina nie ustępuje Polsce» – dzieli się wrażeniami Sławomir Kaczmarek.

Główne biuro firmy znajduje się w Niemczech, a linie produkcyjne w Rumunii, Macedonii, Słowenii i Maroku. Obecnie w świecie działa 30 fabryk, które zatrudniają około 300 tys. osób. W przedsiębiorstwie położonym w rejonie łuckim, pracuje 5,5 tys. osób.

Na «Kromberg & Schubert Ukraina» pracuje się na stojąco. Pracownicy nawijają druty na deski według określonego schematu, później segregują i pakują produkcję, przygotowując do wysłania do UE. Należy podkreślić, że asortyment produkcji jest ekologicznie czysty i zgodny ze standardami jakości.

Dla tych, którzy zamierzają pracować w fabryce, organizowane są szkolenia na koszt przedsiębiorstwa. Ukazuje się także gazeta pt. «Świat KroSCHU», w której są publikowane aktualności z życia fabryki, a gazeta jest rozdawana za darmo.

Mieszkańcom Łucka, pracującym w fabryce, zwracane są koszty przejazdu, a pracownicy z rejonu są dowożeni do pracy i odwożeni do miejsca zamieszkania na koszt firmy.

Fabryka działa na Wołyniu już 10 lat. W tym okresie udało się ją rozwinąć i powiększyć tereny produkcyjne.

«Decyzja o budowie fabryki została podjęta przed Pomarańczową Rewolucją. W roku 2004 zdecydowaliśmy się na rozpoczęcie produkcji sieci kablowych na Ukrainie. W roku 2005 rozpoczęły się konkretne działania – ze 100 osób nasz skład osobowy rozrósł się do 5,5 tys. Początki nie były łatwe w związku z trudnościami administracyjnymi, komunikacją z władzami, barierami w zakresie kontroli celnej. Dla nas najdroższym zasobem jest czas, który wydajemy na zbadanie problemu, poszukiwanie rozwiązania i wdrożenie go w życie. Wcześniej lub później znajdzie się optymalna decyzja. W naszym biznesie najważniejszy jest czas. Przerwy, niedostarczenie jakiejś produkcji – to wszystko dużo nas kosztuje» – opowiada Oleksandr Szawarski.

Dyrektor finansowy dodaje, że klient wymaga gwarancji dostarczenia produkcji w bardzo ścisłym terminie.

Sławomir Kaczmarek opowiada, że kryzys wpłynął na przedsiębiorstwo: «Wielu naszych klientów jest ostrożnych w zakresie nowych inwestycji. Należy powiedzieć wprost: takie duże koncerny jak Mercedes, Volkswagen na dzisiaj nie chcą inwestować w Ukrainę, czekają na razie na stabilizację sytuacji politycznej».

Oleksandr Szawarski mówi, że w wypadku eskalacji konfliktu wojenskogo, zaostrzenia sytuacji politycznej lub tymczasowego zamknięcia granic, firmy w innych krajach już są przygotowane, by przejąć produkcję z Ukrainy. Zaznacza, że jakiegokolwiek nowe inwestycje są rozpatrywane bardzo dokładnie. Na Ukrainę idą inwestycje, jednak z pakietem «wariantów zapasowych».

Na pytanie, czy wojna Rosji z Ukrainą wpłynęła na przedsiębiorstwo, odpowiada: «Okolo 100 osób zostało zmobilizowanych do wojska. Niestety dwóch pracowników zginęło na wojnie. U 200 naszych pracownic mężowie wyjechali na front. To tworzy pewne napięcie w zespole. Oddziałuje to na nas na każdym poziomie».

Oleksandr Szawarski zapytany o to, jak na przedsiębiorstwo wpłynęła dewaluacja hrywny, odpowiedział: «Wpłynęła zarówno pozytywnie, jak i negatywnie. Pozytywnie dlatego, że obniżyła się wartość produkcji, która jest kierowana do Europy. Negatywnie, bo są kredyty, które braliśmy na budownictwo w euro, a kurs euro zwiększył się. Jeśli porównywać, czego jest więcej, to jednak dewaluacja ma więcej negatywnych stron». Na nasze pytanie o wyjście na rynek europejski, powiedział, że nie do końca wypada o tym mówić, ponieważ to właśnie europejski rynek przyszedł tutaj, by rozwijać swoje linie produkcyjne: «Wszystkie fabryki w Słowenii, w Rumunii, na Ukrainie zostały wybudowane według jednego wzorca i standardu. Jeśli na początku istnienia przedsiębiorstwa nasi specjaliści wyjeżdżali za granicę, by zdobyć doświadczenie i ustawić wszystkie procesy, to teraz bardzo często jeżdżą, by przekazywać doświadczenie pracownikom zza granicy. Standardy w zakresie warunków pracy nie różnią się niczym. Różnią się standardy jakości UE co do samochodowych sieci elektrycznych. W pierwszej kolejności chodzi o środowisko. Produkcja powinna być zgodna z europejskimi, a nie ukraińskimi standardami ekologicznymi».

Zadaliśmy jeszcze kilka pytań Sławomirowi Kaczmarkowi:

– **Jaki wpływ ma działalność przedsiębiorstwa na inwestycyjny wizerunek miasta?**

– Myślę, że jesteśmy dowodem na to, że warto inwestować w Ukrainę Zachodnią. Mamy klientów, którzy pracują z nami od dziesiątków lat. Nowi inwestorzy bardzo skrupulatnie patrzą na Ukrainę: polityczna niestabilność, kursy walut... Dla nowego inwestora to jedno z najważniejszych czynników.

– **Dlaczego dla tej produkcji został wybrany Łuck, a nie inne miasto?**

– W Łucku istnieje wielki biznes. Można podać przykłady takich przedsiębiorstw jak SKF, «Iskra», «Łuckplastmas».

– **Jakie mają Państwo plany w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa?**

– Chcemy otworzyć drugie przedsiębiorstwo na Ukrainie Zachodniej. Pokazaliśmy, że na Ukrainie można pracować tak dobrze, jak, na przykład w Słowacji, na Węgrzech, w Rumunii, Polsce. Są plany dotyczące rozszerzenia produkcji, ale będzie ono możliwe tylko po otrzymaniu nowych zleceń. Teraz jest to wielki problem. Wielkie koncerny trudno przekonać, że warto inwestować na Ukrainie. Jednak pracujemy nad tym i nie tracimy nadziei.

Maja GOŁUB

Німецька якість в Україні – це не міф, а реальність. У селі Рованці біля Луцька є завод «Кромберг & Шуберт», де виробляють електричні мережі до автомобілів брендів «Фольксваген», «Мерседес» «BMW», «Ауді». Продукцію відправляють лише на ринок ЄС.

Dyrektor Луцького районного центру зайнятості Ірина Овадюк розповіла, що ТзОВ «Кромберг & Шуберт» лідує серед підприємств з іноземними інвестиціями з працевлаштування волинян, які перебувають на обліку в Луцькому районі, активно працевлаштовує переселенців, а на період літніх канікул набирає студентів.

Про підприємство розповіли технічний директор «Кромберг & Шуберт Україна» Славомір Качмарек та фінансовий директор підприємства Oleksandr Шаварський. Експертською заводом нам провела прес-секретар Tetiana Ємірова.

Славомір Качмарек родом із Вроцлава, зараз працює на Волині. Він переконаний, що Європі потрібні товари, вироблені в Україні.

«Є багато міфів, що нам нічого не треба робити, бо ЄС нас і так візьме. Нам треба багато працювати, щоб показати Європі, що ми не відстаємо від них. Як поляк я можу сказати, що Західна Україна не поступається Польщі», – ділиться враженням Славомір Качмарек.

Головний офіс компанії знаходиться в Німеччині, а виробничі потужності – в Румунії, Македонії, Словенії, Марокко. Загалом у всьому світі діють 30 заводів, на яких працевлаштовано близько 300 тис. осіб. На підприємстві, що розташоване в Луцькому районі, працюють 5,5 тис. людей.

На «Кромберг & Шуберт Україна» робітники працюють стоячи. Вони намотують дротики на дошку за спеціальною схемою, потім сортують та пакують продукцію, готуючи до відправки в ЄС. Керівники, які працюють на Волині, наголошують, що вся продукція екологічно чиста та відповідає стандартам якості.

Для тих, хто лише збирається йти працювати на завод, проводять навчання, яке оплачує підприємство. Для працівників заводу спеціально випускають газету під назвою «Світ КроШУ», де публікують новини підприємства та інформацію про працівників. Видання розповсюджують безкоштовно.

Лучанам, які працюють на заводі, компенсують кошти за проїзд у транспорті, а робітників з інших районів привозять на роботу й відвозять додому автобусом за кошти роботодавців.

Завод працює на Волині вже 10 років. За цей час вдалося його розвинути та збільшити виробничі площі.

«Рішення про початок будівництва заводу було прийнято до Помаранчевої революції. У 2004 р. вирішили почати виробництво в Україні кабельних мереж. У 2005 р. почалися конкретні дії – зі 100 людей у штаті ми виросли до 5,5 тис. Стартувати було непросто через адміністративні проблеми, комунікацію з владою, бар'єри у сфері митного контролю, – розповідає Oleksandr Шаварський. – Найбільш затратним для нас є час, щоб вивчити проблему, знайти певне рішення і втілити його в життя. Рано чи пізно знаходиться оптимальне рішення. В нашому бізнесі час найважливіший. Простий, недопостачання якоїсь продукції – це все дуже великі гроші».

Фінансовий директор додає, що клієнт ставить високі вимоги, які зобов'язують гарантувати поставку товару в дуже стислий термін.

Славомір Качмарек розповідає, що нинішня криза вплинула на підприємство: «Багато наших клієнтів обережні щодо нових інвестицій. Треба сказати прямо та зняти рожеві окуляри, бо такі великі концерни «Мерседес», «Фольксваген» на сьогоднішній день не хочуть інвестувати в Україну поки політична

ситуація не стабілізується».

Oleksandr Шаварський додає, що на випадок ескалації військового конфлікту, загострення політичної ситуації або тимчасового закриття кордонів в інших країнах уже готові заводи, щоб прийняти виробництво з України. Зазначає, що будь-які нові інвестиції розглядаються дуже прискількиво. Інвестиції в Україну йдуть, проте з пакетом «запасних варіантів».

На запитання, чи вплинула війна Росії з Україною на підприємство, відповідає: «Близько 100 чоловік мобілізовано до армії. На жаль, двох чоловік ми втратили, вони загинули на війні. 200 працівниць відправили своїх чоловіків на фронт. Це створює певну напруженість у колективі, невизначеність. На кожному рівні це впливає на нас».

Oleksandra Шаварського ми запитали також про вплив на підприємство девальвації гривні. «Вплинула на виробництво як позитивно, так і негативно. Позитивно тому, що знизилася собівартість продукції, яка йде в Європу. Негативно, бо є кредити, які брали на будівництво в євро, а курс євро зріс. Якщо зараз порівнювати чого більше, позитиву чи негативу, то більше таки негативу від девальвації курсу гривні», – розповідає він. На наше запитання про вихід на європейський ринок, відповідає, що говорити про це не зовсім коректно, бо європейський ринок прийшов розвивати тут свої виробничі потужності: «Всі заводи у Словенії, Румунії чи в Україні побудовано за єдиним зразком і за єдиним стандартом. Якщо на початку існування виробництва наші спеціалісти їздили за кордон, щоб переймати досвід, щоб налагодити тут усі процеси, то зараз наші спеціалісти дуже часто їздять передавати свій досвід працівникам з-за кордону. Стандарти виробництва в умовах праці не відрізняються абсолютно нічим. Відрізняються стандарти якості в ЄС щодо автомобільних електромереж. Насамперед, це екологічність. Уся продукція має відповідати європейським екологічним стандартам, а не українським».

Ще кілька запитань ми задали Славомірові Качмареку.

– **Як підприємство впливає на інвестиційну привабливість міста?**

– Я думаю, ми є прикладом, що варто інвестувати в Західну Україну. Ми маємо клієнтів, які з нами працюють уже десять років. Нові інвестори дуже прискількиво дивляться на Україну: політична нестійкість, валюти... Ці пункти для нового інвестора є одними з найважливіших.

– **Чому спочатку обрали Луцьк для відкриття підприємства, а не інше місто?**

– Місто Луцьк має культуру, де є великий бізнес. Можна навести приклади таких підприємств, як СКФ, «Іскра», «Луцькпластмас».

– **Які ваші плани щодо розвитку підприємства?**

– Хочемо відкрити друге підприємство в Західній Україні. Ми показали, що в Україні можна так добре працювати, як, наприклад, у Словаччині, Угорщині, Румунії, Польщі. Є плани розширити виробництво, але розширення можливе після того, як будуть нові замовлення. Зараз із цим проблема. Великі концерни важко переконати, що в Україну час інвестувати. Проте ведемо над цим роботу та не втрачаємо надії.

Мая ГОЛУБ

OBWIESZCZENIE

Konsula RP w Łucku

z dnia 11 maja 2015 r.

o zasadach udziału w ponownym głosowaniu

w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

w dniu 24 maja 2015 r.

Ponowne głosowanie w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na terenie okręgu konsularnego Konsulatu Generalnego RP w Łucku będzie przeprowadzone w tym samym obwodzie głosowania, w jakim głosowanie przeprowadzono w dniu 10 maja 2015 r.:

Nr obwodu głosowania	Nazwa i siedziba obwodowej komisji wyborczej	Granice obwodu głosowania (obszar obwodu głosowania)
186	Konsulat Generalny RP w Łucku ul. Dubniwska 22b 43010 Lutsk Lokal dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych	Obwody: wołyński, rówieński, tarnopolski

Obwodowa komisja wyborcza Nr 186 będzie właściwa do głosowania osobistego oraz korespondencyjnego.

Głosowanie odbędzie się w dniu 24 maja 2015 r. w godzinach 7:00-21:00 czasu miejscowego.

Prawo udziału w głosowaniu ma obywatel polski, który:

- najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat,
- nie został pozbawiony praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu, nie został ubezwłasnowolniony prawomocnym orzeczeniem sądu, nie został pozbawiony praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu,
- posiada ważny polski paszport,
- zostanie wpisany do spisu wyborców.

Ponowne głosowanie przeprowadzone zostanie w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2011 r. Nr 21, poz. 112, Nr 26, poz. 134, Nr 94, poz. 550, Nr 102, poz. 588, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 889, Nr 147, poz. 881, Nr 171, poz. 1016, Nr 217, poz. 1281, Dz. U. z 2012 r. poz. 849, poz. 951, poz. 1529, Dz. U. z 2014 r. poz. 179, poz. 180, poz. 1072).

Umieszczenie danych wyborcy w spisie wyborców

- Wyborca, który wpisany został do sporządzonego przez konsula spisu wyborców przed dniem pierwszego głosowania, jakie odbyło się 10 maja 2015 r., będzie ujęty w tym samym spisie wyborców podczas ponownego głosowania, co oznacza, że nie musi ponownie dokonywać zgłoszenia do spisu wyborców.
- Wyborca wpisany do spisu wyborców zmieniający miejsce pobytu po dniu pierwszego głosowania, a przed ponownym głosowaniem, może wystąpić do konsula, który sporządził spis wyborców, w jakim został wpisany, o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania, które pozwoli mu na głosowanie w dowolnym obwodzie głosowania w kraju, za granicą lub na polskim statku morskim.

Wyborca, który został wpisany do spisu wyborców przez Konsula RP w Łucku przed dniem pierwszego głosowania może złożyć wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania za pośrednictwem Konsulatu Generalnego RP w Łucku ustnie, pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej:

- ustnie w siedzibie Konsulatu: Konsulat Generalny RP w Łucku, ul. Dubniwska 22b, 43010 Lutsk,
- telefonicznie, nr tel: + 380 332 280 640 wybierając z menu w języku polskim opcję «sekretariat konsula generalnego»,
- e-mailowo: luck.kg.sekretariat@msz.gov.pl (z dopiskiem «Wybory»),
- pisemnie, pisząc na adres: Konsulat Generalny RP w Łucku, ul. Dubniwska 22b, 43010 Lutsk, Генеральне Консульство РП в Луцьку, вул. Дубнівська, 22 б, 43010 Луцьк
- faxem, nr faxu: +380 332 280 654.

Wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania składa się nie później niż w 2. dniu przed dniem ponownego głosowania, to jest do dnia 22 maja 2015 r.

Wyborca, któremu wydano zaświadczenie o prawie do głosowania zostanie z urzędu skreślony ze spisu wyborców sporządzonego przez konsula.

W przypadku utraty zaświadczenia, niezależnie od przyczyny, nie będzie możliwe otrzymanie kolejnego zaświadczenia, ani wzięcie udziału w głosowaniu w obwodzie, w którym uprzednio było się ujętym w spisie.

Do odbioru zaświadczenia wyborca może upoważnić inną osobę. Wówczas wyborca sporządza wniosek o wydanie zaświadczenia i upoważnienie, w którym wskazuje swoje imię (imiona) i nazwisko oraz numer PESEL oraz dane osoby upoważnionej do odebrania zaświadczenia.

- Wyborca stale zamieszkały za granicą oraz wyborca stale zamieszkały w Polsce, a przebywający czasowo za granicą, który nie dokonał zgłoszenia do spisu przed dniem pierwszego głosowania, w celu wzięcia udziału w ponownym głosowaniu powinien dokonać u właściwego konsula zgłoszenia do spisu wyborców w obwodzie utworzonym za granicą, chyba, że wyborca posiada zaświadczenie o prawie do głosowania. Zgłoszenia dokonuje się najpóźniej w 3. dniu przed dniem wyborów, to jest do dnia 21 maja 2015 r.

Zgłoszenia dokonuje się ustnie, pisemnie, telefonicznie, telegraficznie, telefaksem lub w formie elektronicznej.

Zgłoszeń do spisu wyborców prowadzonego przez Konsula RP w Łucku można dokonywać:

- 1) za pośrednictwem portalu ewybory pod adresem <https://ewybory.msz.gov.pl>
- 2) ustnie, bezpośrednio w Konsulacie Generalnym RP w Łucku (ul. Dubniwska 22b) w dni pracy urzędu, w godzinach przyjęć interesantów (9:00-16:00)
- 3) telefonicznie, nr tel: + 380 332 280 640 wybierając z menu w języku polskim opcję «sekretariat konsula generalnego»
- 4) e-mailowo: luck.kg.sekretariat@msz.gov.pl (z dopiskiem «Wybory»)
- 5) pisemnie, pisząc na adres: Konsulat Generalny RP w Łucku, ul. Dubniwska 22b, 43010 Lutsk, Генеральне Консульство РП в Луцьку, вул. Дубнівська, 22 б, 43010 Луцьк
- 6) faxem, nr faxu: +380 332 280 654.

W zgłoszeniu wyborca powinien podać następujące dane: nazwisko i imię (imiona), imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL, oznaczenie miejsca pobytu wyborcy za granicą (miejscowość, ulica, numer domu, numer mieszkania, kod pocztowy), numer ważnego polskiego paszportu a także miejsce i datę jego wydania, a w przypadku obywateli polskich czasowo przebywających za granicą – adres zamieszkania lub pobytu w Polsce, to jest miejsce wpisania wyborcy do rejestru wyborców w Polsce (miejscowość, ulica, numer domu, numer mieszkania, kod pocztowy).

W przypadku korzystania przez wyborców z innych sposobów rejestracji niż za pomocą systemu ewybory wyborca powinien podać wszystkie dane wymagane do rejestracji oraz dane do kontaktu, z których konsul będzie mógł skorzystać w przypadku konieczności sprostowania ewentualnych pomyłek. Wyborca powinien również złożyć deklarację odnośnie sposobu głosowania (osobiście lub korespondencyjnie).

4. Wyborca posiadający zaświadczenie o prawie do głosowania wydane przez urząd gminy w Polsce lub konsula nie dokonuje wcześniejszego wpisania do spisu wyborców, a w dniu ponownego głosowania zgłasza się w siedzibie obwodowej komisji wyborczej w celu wzięcia udziału w głosowaniu.

Głosowanie korespondencyjne

Wyborca może dokonać wyboru sposobu głosowania – oddanie głosu będzie możliwe osobiście w siedzibie obwodowej komisji wyborczej lub korespondencyjnie.

1. Wyborca, który po raz pierwszy dokonał zgłoszenia do spisu wyborców w celu wzięcia udziału w ponownym głosowaniu może dokonać wyboru sposobu głosowania – oddanie głosu osobiście w siedzibie komisji wyborczej lub korespondencyjnie. Zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego wyborca powinien dokonać u właściwego konsula najpóźniej w 10. dniu przed dniem ponownego głosowania, to jest do dnia 14 maja 2015 r.

2. Wyborca, który przed dniem pierwszego głosowaniem zgłosił wolę głosowania korespondencyjnego w trakcie przeprowadzania ponownego głosowania będzie również zobowiązany do głosowania korespondencyjnego, chyba że zwróci się do konsula, który dokonał jego rejestracji w spisie wyborców o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania. Z wnioskiem takim wyborca może zgłosić się do konsula przed wysłaniem przez konsula pakietu do wyborcy, lub po tym terminie, jeśli wyborca zwróci pakiet wyborczy w stanie nienaruszonym. Na podstawie tego zaświadczenia wyborca będzie mógł głosować w dowolnym obwodzie głosowania w kraju, za granicą lub na polskim statku morskim.

Konsul wysyła pakiet wyborczy na ten sam adres, na który wysłał go przed pierwszym głosowaniem. Nie ma możliwości zmiany adresu ani sposobu otrzymania pakietu.

3. Wyborca wpisany do spisu wyborców, który nie zgłosił zamiaru głosowania korespondencyjnego do dnia 27 kwietnia 2015 r., może po dniu pierwszego głosowania, a przed ponownym głosowaniem, zgłosić zamiar głosowania korespondencyjnego w ponownym głosowaniu. Zamiar głosowania korespondencyjnego powinien być zgłoszony przez wyborcę konsulowi najpóźniej w 10. dniu przed dniem ponownego głosowania, to jest do dnia 14 maja 2015 r.

Zgłoszenie zamiaru głosowania korespondencyjnego może być dokonane ustnie, pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej. W zgłoszeniu podaje się: nazwisko i imię (imiona), imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL, oznaczenie miejsca pobytu wyborcy za granicą (miejscowość, ulica, numer domu, numer mieszkania, kod pocztowy), adres, pod który ma zostać wysłany przez konsula pakiet wyborczy zawierający kartę do głosowania (albo deklaracja wyborcy osobistego odbioru pakietu wyborczego u konsula), numer ważnego polskiego paszportu a także miejsce i datę jego wydania, a w przypadku obywateli polskich czasowo przebywających za granicą – adres zamieszkania lub pobytu w Polsce, to jest miejsce wpisania wyborcy do rejestru wyborców w Polsce (miejscowość, ulica, numer domu, numer mieszkania, kod pocztowy).

Konsul niezwłocznie, jednak nie później niż 7 dni przed dniem wyborów, wysyła pakiet wyborczy do wyborcy wpisanego do spisu wyborców, który wyraził zamiar głosowania korespondencyjnego za granicą, chyba że wyborca zadeklarował w zgłoszeniu zamiaru głosowania korespondencyjnego chęć osobistego odbioru pakietu wyborczego z Konsulatu.

Wyborca głosujący korespondencyjnie odsyła w kopercie na własny koszt do właściwego konsula kartę do głosowania wraz z oświadczeniem.

Wyborca może przed dniem głosowania osobiście dostarczyć kopertę zwrotną do właściwego konsula.

Wyborca może w godzinach głosowania osobiście dostarczyć kopertę zwrotną do obwodowej komisji wyborczej w obwodzie głosowania, w którym jest wpisany do spisu wyborców.

4. Podobnie jak w pierwszym dniu głosowania wyborca zgłaszający się po raz pierwszy do spisu wyborców lub zmieniający tryb głosowania z osobistego na korespondencyjny może zadeklarować osobisty odbiór pakietu do głosowania korespondencyjnego.

Francuzi mogą zatopić Mistrale

Francuski rząd rozważa zatopienie dwóch okrętów desantowych Mistral, jeżeli nie dojdzie do skutku umowa podpisana z Rosją.

Rosyjsko-francuski kontrakt na sprzedaż dwóch okrętów opiewa na kwotę 1 miliarda 200 milionów euro. Pierwszy z nich, Władystok, miał zostać dostarczony Rosji w połowie listopada 2014 r. Przekazanie okrętu Sewastopol zaplanowano na połowę 2015 roku. W związku z wydarzeniami na wschodzie Ukrainy, pod silnym naciskiem Stanów Zjednoczonych i państw NATO, prezydent Francji Francois Hollande wstrzymał dostawę.

Okręty raczej nie trafią do Rosji i w obecnej sytuacji francuski rząd rozważa zniszczenie okrętów – podaje «Le Figaro». Dziennikarze odrzucili możliwość przyłączenia okrętów do francuskiej marynarki wojennej. Mistrale powstały w oparciu o rosyjskie systemy i przekształcenie ich kosztowałoby setki milionów euro.

Innym rozwiązaniem, które brane jest pod uwagę, jest sprzedaż okrętów do innego kraju. Wśród zainteresowanych wymienia się Kanadę, Egipt i jedno z północnoeuropejskich państw.

Rzeczpospolita

Francuzi mogą zatopić Mistrale

Французкий уряд розглядає можливість затоплення двох десантних кораблів «Містраль», якщо результативно не завершиться договір, укладений із Росією.

Російсько-французький контракт на продаж двох кораблів розрахований на суму 1 млрд 200 млн євро. Перший із них, «Владивосток», мав бути доставлений Росії в середині листопада 2014 р. Передача корабля «Севастополь» була запланована на середину 2015 р. У зв'язку з подіями на сході України, під сильним тиском США та країн НАТО, президент Франції Франсуа Олланд припинив процес доставки.

«Кораблі, швидше за все, не потраплять в Росію, і в нинішній ситуації французький уряд розглядає можливість їх знищення», – повідомляє видання «Le Figaro». Журналісти відкинули можливість приєднання кораблів до французького військового флоту. «Містралі» будували, опираючись на російські системи, і їхнє переоснащення коштувало б сотні мільйонів євро.

Інший вихід, що береться до уваги, – продаж кораблів іншій країні. Серед зацікавлених називають Канаду, Єгипет та одну з північноєвропейських держав.

Rzeczpospolita

Poroszenko: 50 tys. Rosjan na granicy z Ukrainą

Prezydent Ukrainy Petro Poroszenko oświadczył, że w związku ze wzrostem groźby wszczęcia przez «ugrupowania rosyjsko-terrorystyczne» szerokich działań bojowych jego kraj potrzebuje nowej strategii bezpieczeństwa, której założeniem będzie członkostwo w NATO.

– Siły prorosyjskie w Donbasie, wspierane dostawami broni i sprzętu z Rosji, liczą ponad 40 tysięcy bojowników, a po rosyjskiej stronie granicy skoncentrowano ponad 50 tys. żołnierzy regularnej armii – poinformował prezydent Ukrainy na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony w Kijowie. – Jest to półtora raza więcej, niż w lipcu 2014 roku.

Prezydent podkreślił, że groźba ataku sprawia, iż obecnie należy skoncentrować się na przegrupowaniu wojsk i podwyższeniu zdolności obronnych w rejonie wybrzeża Morza Azowskiego.

Mówiąc o projekcie nowej strategii bezpieczeństwa, Poroszenko zaznaczył, że jej podstawą powinna być ścisła współpraca Ukrainy z NATO i UE. – Nasza strategia ma zapewnić możliwość uzyskania w przyszłości członkostwa Ukrainy w NATO i oddanie wspólnej polityce bezpieczeństwa i obrony UE – oświadczył prezydent.

Polska Agencja Prasowa

Порошенко: «50 тис. росіян на кордоні з Україною»

Президент Петро Порошенко заявив, що у зв'язку з підвищенням загрози широкомасштабних бойових дій із боку «російсько-терористичних угруповань», Україна потребує нової стратегії безпеки, яка передбачатиме членство в НАТО.

«Проросійські сили на Донбасі, підтримувані поставками зброї та обладнання з Росії, нараховують понад 40 тис. бойовиків, а з російського боку кордону сконцентровано понад 50 тис. солдатів регулярної армії, що майже в півтора рази більше, ніж у липні 2014 р.», – заявив Президент України на засіданні Ради національної безпеки та оборони в Києві.

Президент підкреслив, що загроза нападу вимагає сконцентруватися на перегрупуванні військ і підвищенні обороноздатності на узбережжі Азовського моря.

Говорячи про проект нової стратегії безпеки, Порошенко зазначив, що її основою повинна стати тісна співпраця України з НАТО та ЄС. «Наша стратегія має забезпечити можливість отримання в майбутньому членства України в НАТО і включення до спільної політики безпеки та оборони Євросоюзу», – заявив президент.

Polska Agencja Prasowa

NATO może powiększyć się o kolejne państwo

Szef niemieckiej dyplomacji Frank-Walter Steinmeier obiecał, że będzie zabiegał o to, aby Czarnogóra została zaproszona do NATO jeszcze w tym roku. Z kolei o swoim wsparciu dla członkostwa byłej jugosłowiańskiej republiki w sojuszu zapewniły państwa Grupy Wyszehradzkiej, w tym Polska.

– W obszarze spraw zagranicznych, szczególnie w kwestii kryzysu na Ukrainie, Czarnogóra zademonstrowała jednoznaczną,

2015

NATOSCOPE

proeuropejską orientację. Niemcy od dawna wspierały przyjęcie Czarnogóry do grona państw NATO – powiedział Steinmeier na konferencji prasowej w Berlinie z udziałem premiera Czarnogóry Milem Djukanoviciem.

Tvn24

НАТО може розширитися за рахунок ще однієї держави

Керівник німецької дипломатії Франк-Вальтер Штайнмаєр обіцяв, що намагатиметься зробити так, щоб Чорногорію запросили до НАТО вже в цьому році. У свою чергу, підтримку членства колишньої югославської республіки в Альянсі висловили країни Вишеградської групи, зокрема Польща.

«У сфері закордонних справ, особливо щодо кризи в Україні, Чорногорія продемонструвала однозначну проєвропейську орієнтацію. Німці здавна підтримували прийняття Чорногорії до grona країн НАТО», – заявив Штайнмаєр на прес-конференції в Берліні за участю прем'єр-міністра Чорногорії Міло Джукановича.

Tvn24

NATO ćwiczy zwalczanie okrętów podwodnych

NATO rozpoczęło jedno z największych w historii ćwiczeń na Morzu Północnym, podczas których testowane będą procedury zwalczania okrętów podwodnych. Do udziału została zaproszona m.in. nie będąca członkiem Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego Szwecja.

Nordycy ministrowie obrony w ubiegłym miesiącu potępill Rosję, nazywając to państwo największym zagrożeniem dla bezpieczeństwa.

www.reuters.pl

НАТО тренується знищувати підводні човни

NATO розпочало одне з найбільших в історії навчань на Північному морі, під час якого будуть тестувати процедури боротьби з підводними човнами. До участі запросили також Швецію, котра не є членом Організації Північноатлантичного договору.

Скандинавські міністри оборони в минулому місяці засудили Росію, називаючи цю державу найбільшою загрозою для безпеки.

www.reuters.pl

Prezydent Litwy o Rosji: «Nie możemy poddać się szantażowi agresora»

Nie możemy poddać się szantażowi agresora, który nazywając siebie zwycięzcą i wyzwolicielem Europy rozpoczął nową wojnę przeciwko Ukrainie – powiedziała prezydent Litwy Dalia Grybauskaitė w przededniu 70. rocznicy zakończenia II wojny światowej.

Grybauskaitė podkreśliła, że odradzająca się rosyjska agresja i postsowiecki imperializm jest największym zagrożeniem dla dzisiejszej Europy i nie ma obecnie żadnych podstaw, by nałożone na Rosję unijne sankcje mogły zostać w najbliższym czasie zdjęte.

Zdaniem prezydent Litwy «porozumienia z Mińska nie działają». Jak zaznaczyła, Ukraina poczyniła wiele kroków w kierunku wprowadzenia w życie porozumień, gdy w tym samym czasie rosyjskie jednostki wojskowe razem ze swoimi kolaborantami kontynuują naruszanie zawieszenia broni.

Wpolityce.pl

Президент Литви про Росію: «Ми не можемо піддатися на шантаж агресора»

«Ми не можемо піддатися на шантаж агресора, який, називаючи себе переможцем і визволителем Європи, розпочав нову війну проти України», – сказала президент Литви Дала Грибаускайте в переддень 70-річчя закінчення Другої світової війни.

Грибаускайте підкреслила, що російська агресія та пострадянський імперіалізм, котрі зараз відроджуються, – це найбільші загрози для нинішньої Європи, і немає жодних підстав для того, щоб найближчим часом ЄС зняв накладені на Росію санкції.

На думку президента Литви, Мінські домовленості не діють. Вона зазначила, що Україна здійснила багато кроків у напрямку їх реалізації, а в цей же час російські військові підрозділи разом із колаборантами продовжують порушувати мир.

Wpolityce.pl

Polsko-francuskie ćwiczenia wojskowe

Sytuacja na Ukrainie skłania nas do pokazania

solidarności Francji i Polski – powiedział francuski minister obrony Jean-Yves Le Drian, który wraz z polskim szefem MON spotkał się na poligonie w Drawsku Pomorskim z żołnierzami obu krajów.

Polscy i francuscy żołnierze przygotowują się na drawskim poligonie do ćwiczenia «Puma 15», które ma doskonalić prowadzenie wspólnych operacji. Ministrowie wysłuchali informacji nt. szkolenia oraz zadań komponentu francuskich żołnierzy w Polsce. – Dzisiaj, w sytuacji, w której Europa staje, w obliczu sytuacji wyjątkowo niepokojącej, jest rzeczą niesłychanie ważną, żeby nasze kraje pokazały, że są zjednoczone w jej obliczu – powiedział Le Drian do polskich i francuskich żołnierzy. – Francja rozumie i podziela niepokój swojego sojusznika – Polski. Sytuacja na Ukrainie skłania nas do pokazania solidarności, którą mamy zamiar udowodnić.

Informacyjna Agencja Radiowa

Польсько-французькі військові навчання

«Ситуація в Україні схиляє Францію та Польщу до демонстрації солідарності», – сказав французький міністр оборони Жан-Ів Ле Дріан, котрий разом із польським керівником Міністерства національної оборони зустрівся на полігоні в Дравську Поморському із солдатами обох країн.

Польські та французькі солдати готуються на drawському полігоні до навчань «Puma – 15», які мають удосконалити проведення спільних операцій. Міністри вислухали інформацію щодо об'єднаних навчань і завдань із французькими солдатами в Польщі. «Сьогодні ситуація, в якій опинилася Європа, винятково неспокійна, тому надзвичайно важливо, щоб наші країни продемонстрували єдність, – заявив Ле Дріан польським та французьким солдатам. – Франція розуміє та поділяє неспокій свого союзника – Польщі. Ситуація в Україні схиляє нас до демонстрації солідарності, яку маємо намір довести».

Informacyjna Agencja Radiowa

PE: nie ma zgody na aneksję Krymu

Europosłowie z Komisji Spraw Zagranicznych Parlamentu Europejskiego przyjęli projekt rezolucji dotyczącej sytuacji w regionie Morza Czarnego po aneksji Krymu przez Rosję.

W dokumencie można przeczytać m.in., że aneksja Krymu doprowadziła do istotnej zmiany w strategicznym krajobrazie Morza Czarnego. Wiceprzewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych, rumuński europoseł Ioan Pascu uważa, że powinno to stanowić wyzwanie dla Europy. – Musimy się zmierzyć z nielegalną aneksją terytorium należącego do innego państwa. Kwestionuje ona ład międzynarodowy, prawo i system bezpieczeństwa w Europie istniejące od końca zimnej wojny – mówi. Jego zdaniem, poprzez ponowną militaryzację Krymu Rosja tworzy jeszcze jeden przyczółek dla broni rakietowej, jak w Kaliningradzie. Może tym samym zagrażać Europie Środkowej, Bałkanom i Bliskiemu Wschodowi.

Polskie Radio

Європарламент: «Немає згоди на анексію Криму»

Євродепутати з комісії закордонних справ Європейського парламенту прийняли проєкт резолюції щодо ситуації в Чорноморському регіоні після анексії Криму Росією.

У документі можна прочитати, що анексія Криму призвела до суттєвої зміни в стратегічному ландшафті Чорного моря. Віце-голова комісії закордонних справ, румунський євродепутат Іоан Паску вважає, що це має стати викликом для Європи: «Мусимо боротися із нелегальною анексією території, що належить іншій державі. Вона кидає виклик міжнародному порядку, праву та системі безпеки у Європі, які діють із кінця холодної війни». На його думку, шляхом повторної мілітаризації Криму Росія створює ще один плацдарм для ракетної зброї, як це є в Калінінграді. Тим самим вона може загрожувати Центральній Європі, Балканам і Близькому Сходу.

Polskie Radio

Prezydent Estonii: w Europie nikt nie może decydować o losie innych

Odkąd powstała zjednoczona Europa naszym celem jest, by o losie innych nikt ponownie nie mógł decydować – podkreślił prezydent Estonii Toomas Ilves przed przyjazdem do Polski na obchody 70. rocznicy zakończenia II wojny światowej.

W ocenie prezydenta Estonii, Europa, mając w pamięci tragiczne wydarzenia II wojny światowej stoi przed historyczną szansą prawdziwego zjednoczenia. Jak dodał, jeszcze półtora roku temu nikt w Europie nie wyobrażał sobie, że w związku z konfliktem na Ukrainie w krótkim czasie zostaną wprowadzone sankcje wobec Rosji.

Gazeta Wyborcza

Президент Естонії: «У Європі ніхто не може вирішувати долю інших»

«Відколи з'явилася об'єднана Європа, нашою метою є те, аби долю інших знову ніхто не міг вирішувати», – підкреслив президент Естонії Тоомас Ільвес перед приїздом до Польщі на відзначення 70-річчя закінчення Другої світової війни.

На думку президента Естонії, Європа, пам'ятаючи трагічні події Другої світової війни, стоїть перед історичним шансом справжнього об'єднання. Він додав, що ще півтора року тому ніхто в Європі не уявляв собі, що у зв'язку з конфліктом в Україні за короткий час будуть введені санкції щодо Росії.

Gazeta Wyborcza

PRACA // РОБОТА

Луцький міський центр зайнятості

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
апаратник борошно-мельного виробництва	2 500	обслуговування обладнання з виробництва борошна
бармен	1 300	приготування напоїв різної складності, обслуговування клієнтів
бармен	1 300	приготування напоїв та обслуговування відвідувачів закладу
бармен	2 000	приготування напоїв та обслуговування клієнтів закладу "Старий Баку"
бармен	1 925	робота в кафе "ОК" вул.Московська, обслуговування клієнтів, приготування напоїв(алкогольних, безалкогольних)
виробник м'ясних напівфабрикатів	1 369	вміння розробляти м'ясні тушки (свинина,яловичина,курятина),виготовлення фаршу, виготовлення ковбаси
водій автотранспортних засобів	3 000	перевезення сипучих вантажів на самоскидах з причепом марки "ДАФ", "Рено", "Сканія"
водій автотранспортних засобів	1 250	робота на автомобілях "МАЗ",
водій автотранспортних засобів	2 000	водій службового автотранспорту(автомобіль "РЕНО")
водій автотранспортних засобів	2 000	доставка вантажів по області і місту, здійснення дрібних ремонтних робіт
водій автотранспортних засобів	1 500	Міжнародні вантажні перевезення автомобілем MAN
водій автотранспортних засобів	1 500	обов'язки водія
водій автотранспортних засобів	1 500	Перевезення будівельних вантажів
водій автотранспортних засобів	1 280	Робота на автомобілі "Вольво" (бензовоз), перевезення по Україні.
водій автотранспортних засобів	1 500	робота на вантажних автомобілях з причепом, поїздки закордон
водій автотранспортних засобів	2 000	Робота на самоскиді, обслуговування та поточний ремонт автомобіля
головний бухгалтер	2 533	облік і аудит знання 1-с бухгалтерії,ведення з/ти,податкової звітності
головний енергетик	1 218	контроль показників енергоносіїв, лічильників на воду, лічильників по газу, вести весь облік, подавання звітності
готувач розчинів та мас	1 800	приготування глиняної маси для виготовлення цегли-сирцю, робота з механічним обладнанням, вимірювальними приладами
двірник	1 300	ретельне прибирання території в зоні відпочинку на літній період
Дизайнер графічних робіт	3 000	обов'язки дизайнера на поліграфічному виробництві згідно посадової інструкції, прийом макетів у замовників, підготовка до друку
Дизайнер-виконавець	2 500	знання програм Фотешоп, Корол, розробка та дизайн буклетів, брошур, візиток, поліграфічної продукції
Друкар офсетного плоского друкування	5 000	друк поліграфічної продукції
електрик дільниці	1 800	ремонт електромереж та електрообладнання
Електрогазозварник	2 500	виконувати електрогазозварювальні роботи(автомат, н/автомат)
Електрогазозварник	2 500	зварювання водопровідних труб при виконанні різних ремонтних робіт у житлових будинках та на прибудинкових територіях
Електрогазозварник	1 800	проведення зварювальних робіт з ремонту і реставрації промислової і сільськогосподарської техніки,причепів
електромонтажник з кабельних мереж	2 000	ремонт та профілактика електричних мереж в житлових будівлях
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	1 243	ремонт та обслуговування електроустаткування
завантажувач-вивантажувач сировини, палива та стінових виробів	1 900	завантаження - вивантаження сушильних вагонеток з цеглою з тунельних сушил тунельної печі
закрійник	3 000	розкрій тканини для дитячої білизни та дитячого трикотажного одягу
заступник директора	1 218	Залучення клієнтів, робота з існуючими клієнтами, робота з документами
кондитер	1 900	Кондитер по випічці. Робота в кафе "ОК", вул.Московська, можливе стажування з подальшим працевлаштуванням

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Кондуктор громадського транспорту	1 575	продаж разових проїздних квитків, збір плати за проїзд, перевірка проїздних квитків та документів, що є підставою для безкоштовного проїзду
контролер стінових та в'язучих матеріалів	1 300	відбраковка цегли-сирцю, що знаходиться на транспортній стрічці для поступлення на сушильні вагонетки
кухар	1 300	готує страви та кулінарні вироби масового попиту із застосування різних способів теплової кулінарної обробки
кухар	2 500	кухарі-піццеголи,досвід роботи приготування піцц, доступ до печ ,розпалювання мангалів
кухар	1 230	обов'язки майстра по виготовленню піци
кухар	1 500	обслуговування бенкетів, весіль, знання української кухні
кухар	1 218	правила організації раціонального та безпечного харчування звертатись бар"Полковник" на Теремнівській
кухар	2 000	приготування гарячих та холодних страв в барі "Старий Баку"
кухар	1 218	Приготування салатів, других блюд, чебуреків, знання технології приготування тіста
кухар	1 300	робота на літній період.Приготування салатів, перших страв, гарнірів.Знання технології приготування їжі
кухар	2 500	Технологія приготування перших та других страв, контроль продуктів (якість та наявність).
кухонний робітник	1 218	Виготовлення чебуреків та хот-догів
кухонний робітник	1 400	допомога на кухні, прибирання кухонних поверхонь та начиння
Листоноша (поштар)	1 750	матеріально відповідальна особа,доставка пошти, пенсій, товарів народного споживання
лікар загальної практики-сімейний лікар	2 000	прийом пацієнтів згідно графіку, надання медичних послуг, консультування, призначення лікування
лікар-офтальмолог	1 700	робота в дитьми, обслуговування пацієнтів, проведення діагностики, призначення лікування
ловець бездоглядних тварин	1 480	здійснювати відлов бездоглядних тварин засобами для відлову.
Манікюрник	1 218	знання технології чистки нігтів, покриття лаком
Манікюрник	1 500	майстер манікюру,педикюру,вміння робити нарощення нігтів,покриття гелем-лаком
мастильний	1 300	виготовлення цегли, змащування колії для пересування вагонеток з готовою продукцією,дрібний ремонт вагонеток
машиніст мийних машин	1 500	обслуговування транспортних засобів на СТО, миття кузова та салону автомобіля з використанням мийних засобів
машиніст навантажувальної машини	1 500	навантаження будівельних матеріалів
машиніст тістомісильних машин	1 220	Завантаження муки в тістомісну машину, приготування тіста відповідно до рецептури
Менеджер (управитель) з логістики	1 218	організація перевезень вантажів по Європі по інтернету
Менеджер (управитель) з логістики	1 500	пошук вантажів для превезення в міжнародному сполученні, контроль діяльності водіїв, оформлення документів на перевезення
механік-налагоджувальник	2 000	Забезпечення виконання в зазначені строки завдань з обсягу виробництва продукції (макарони), вживання заходів щодо усунення несправностей та аварій.
Монтажник з монтажу сталевих та залізобетонних конструкцій	1 500	робота на території України, будівництво мостів, та інших штучних споруд
монтувальник шин	1 500	шиномонтажник вантажних автомобілів та тракторів, ремонт камер, бортуння. Попередньо телефонувати
муляр	1 950	Кладка стін з одночасним облицюванням, улаштуванням перегородок з цегли, встановлення віконних та дверних балконних коробок і блоків
обвалювальник	2 000	Обвалювання туш і частин туш , розділка туш,півтуш, четвєртин на частини для обвалювання м'яса, підготовка товару до продаж, пакування, маркування

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
оброблювач риби	1 310	Переробка риби, виготовлення продукції з риби.
оператор верстатів з програмним керуванням	2 250	внесення даних в ПК (виготовлення деталей з металу); принципи роботи механізмів та деталей.Дотримання технологічної та трудової дисципліни, правил внутрішнього трудового розпорядку
оператор верстатів з програмним керуванням	1 220	знання з обслуговування верстатів з числовим програмним керуванням, вміння читати креслення
оператор пульта керування	1 400	контроль за роботою крокуючого підйомника з цеглою-сирцем та за проходженням рамок з цеглою по транспортній стрічці
офіціант	1 400	обслуговування клієнтів на банкетах і весіллях, прибирання залу
офіціант	1 303	обслуговування клієнтів, оформлення замовлень, сервірування столів до бенкетів
офіціант	1 350	обслуговування клієнтів, розрахунок клієнтів, прибирання залу
офіціант	1 218	обслуговування клієнтів. сервірування столів. опрацювання столів, обслуговування бенкетів і фуршетів
охоронник	1 218	відповідає за охорону об'єкта і майна, що на ньому зберігається, забезпечує пропускний режим на даному об'єкті, графік роботи - доба через три
охоронник	1 500	охорона громадського порядку на об'єкті, вміння співпрацювати з групою затримки а також вміння користуватися спецзасобами та тривожною кнопкою
охоронник	1 340	охорона магазину "Наш Край" ,попередньо телефонувати про зустріч.
охоронник	1 300	Охорона матеріальних цінностей та території магазинів "Салют"
охоронник	1 300	охороняти промислові та громадські об'єкти міста.
пекар	1 400	Хлібно-булочна випічка, тортів,тістечок згідно технології
перукар (перукар - модельєр)	1 218	вміння робити жіночі і чоловічі стрижки, фарбувати професійними фарбами, робити колоруювання, плести колоски, робити вечірні зачіски
перукар (перукар - модельєр)	2 000	виконувати підсобні роботи по благоустрою
підсобний робітник	1 220	Робота з підготовки розчинів, складання цегли, підготовка будівельного майданчика
підсобний робітник	2 000	Складання лісоматеріалів
прибиральник виробничих приміщень	1 218	прибирання цехів та складських приміщень
прибиральник службових приміщень	1 300	якісне прибирання території заводу
прибиральник територій	1 806	облік, розподіл медикаментів, використання їх, звітність, організація роботи аптечного відділення
провізор	1 218	обов'язкове знання Linux, знання HTML, CSS, PHP, JAVA SCRIPT, бажано знання фреймворків уїі, Laravel
продавець продовольчих товарів	1 400	Обслуговування стелажів з товарами, виставлення товарів на полиці, контроль термінів придатності, контроль наявності цінників
швачка	2 500	пошиття дитячої білизни та дитячого трикотажного одягу.
столяр	1 218	дрібний поточний ремонт столярних виробів
сушильник паперу, картону, та виробів з них	2 500	проведення сушки паперу та картону, контроль дотримання параметрів сушіння

Крім того є багато інших вакансій, за додатковою інформацією звертатися за адресою: м. Луцьк, вул. Ярошука, 2, тел.: 72-72-58, 4-92-68

— Projekt — W ŚWIECIE POLSZCZYZNY

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie zaprasza do udziału w projekcie
„W świecie polszczyzny”

Udział w projekcie to:

- Nauka praktycznego języka polskiego
- Integracja z Polonią z różnych krajów Europy Wschodniej i Azji
- Nawiązanie trwałych kontaktów ze studentami z Polski
- Udział w ciekawych spotkaniach i wydarzeniach
- Zwiedzanie Krakowa i Małopolski
- Możliwość poznania Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie

Termin: **4 – 26 lipca 2015 r.**

Warunki uczestnictwa:

Wiek uczestników: 18-25 lat.
Kraj zamieszkania: Armenia, Azerbejdżan, Białorus, Gruzja, Kazachstan, Kirgistan, Mołdawia, Rosja, Tadżykistan, Turkmenistan, Ukraina oraz Uzbekistan.
Pochodzenie: udokumentowane pochodzenie polskie wydane przez Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej lub Karta Polaka.

Koszt uczestnictwa: **bezpłatnie.**

W ramach projektu:

- Nauka praktycznego języka polskiego w wymiarze 90h lekcyjnych
- Wycieczki po Krakowie i Małopolsce
- Zajęcia integracyjne
- Wyżywienie
- Zakwaterowanie w Domu Studenckim Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (pokoje dwu- i trzy- osobowe)

Koszty, ponoszone przez uczestników:

- Dojazd do Krakowa i z powrotem
- Wiza
- Ubezpieczenie na czas trwania projektu

Obowiązkowe dokumenty aplikacyjne:

- Karta zgłoszeniowa uczestnika
- Skan udokumentowanego pochodzenia polskiego wydane przez Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej lub skan Karty Polaka
- Oświadczenie o przetwarzaniu danych osobowych
- Oświadczenie o wypełnieniu testu on-line

Kontakt:

adres e-mail – wswiecie@uek.krakow.pl
strona www – www.uek.krakow.pl

W celu zgłoszenia do udziału w projekcie należy **do 22 maja 2015 r.** przesłać na podany adres e-mail obowiązkowe dokumenty aplikacyjne i wypełnić test z języka polskiego on-line!

UNIwersYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

Projekt jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2015 r.”

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2015 r.” Za pośrednictwem Fundacji „Wolność i Demokracja”

Monitor
Wołyński

Założyciel/Zasnovnik - Валентин ВАКОЛЮК
Zespół redakcyjny/Редакційна колегія:
Walentyna WAKOLUK/Валентин ВАКОЛЮК
Natalia DENYSIUK/Наталія ДЕНИСЮК
Wiktor JARUCZYK/Віктор ЯРУЧИК
Iryna KANAHEJEWA/Ірина КАНАГЕЄВА

Redaktor naczelny: Walenty WAKOLUK
Korekta: Jadwiga DEMCZUK
Redaktor techniczny: Iryna KANAHEJEWA
Redaktor odpowiedzialny: Aleksander SWICA
Tłumaczenia: Switłana PYZA,
Natalia DENYSIUK

Główny redaktor: Валентин ВАКОЛЮК
Літературний редактор: Ядвіга ДЕМЧУК
Технічний редактор: Ірина КАНАГЕЄВА
Відповідальний редактор: Олександр СВИЦА
Переклад: Світлана ПИЗА,
Наталія ДЕНИСЮК

Адреса редакції:
43025 Луцьк, вул.Крилова 5/7
tel/faks (0332) 72 54 99
e-mail: info@monitor-press.com
www.monitor-press.com

Свідectwo про реєстрацію
ВЛ № 339-73Р від 19.05.2009 г.
Тираж: 6000. Замовлення: 1615
Друк - Волинська обласна друкарня:
Луцьк, пр.Волі 27.
Друк офсетний, формат А 3